

Սոցիալական, տնտեսական և շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատում

«Կոկա-Կոլա Յեյլենիկ Բոթինգ
Քամինի Արմենիա» ՓԲԸ

Դեկտեմբեր 2018թ.

Հապավումներ և տերմինների բառարան	4
Աշխատանքի շրջանակ	6
Հիմնական փաստերը և արդյունքները	7
«Կոկա-Կոլա» ըներության համակարգը Հայաստանում	12
Ներածություն	13
Ապրանքատեսակներ	14
Մեթոդաբանություն	15
Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի ներդրումը Հայաստանի տնտեսությունում	19
Համախառն ավելացված արժեք	20
Աշխատատեղերի ապահովում	25
Ընդամենը վճարումներ պետական բյուջե	32
Ներդրումներ	34
Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի ներդրումը համայնքի սոցիալական զարգացման և բարեկեցության ապահովման գործում	35
Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի գործունեության ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա Հայաստանում	43
Հարցում	50
Հավելվածներ	53

Քեյ-Փի-Էմ-Ջի-ն չի տրամադրում որևէ հավաստիացում օգտագործված տեղեկատվության աղբյուրների համապատասխանության կամ ճշգրտության վերաբերյալ և հանձն չի առնում որևէ պատասխանատվություն այս հաշվետվության մեջ օգտագործված տվյալների համար: Թեև մենք ձգտել ենք տրամադրել ճշգրիտ տեղեկատվություն սահմանված ժամկետներում, չկա երաշխիք, որ այս տեղեկատվությունը ճշգրիտ է այն ստանալու ամսաթվի դրությամբ, կամ որ այն կշարունակի ճշգրիտ լինել ապագայում: Ոչ ոք չպետք է գործի այս տեղեկատվություն հիման վրա առանց համապատասխան մասնագիտական խորհրդատվության՝ կոնկրետ իրավիճակի մանրակրկիտ ուսումնասիրությունից հետո:

Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ից տարբեր ցանկացած կողմ, որին տրամադրվում է այս հաշվետվությունը կամ վերջինիս պատճենը և որը որոշում է հիմնվել այս հաշվետվության (կամ դրա որևէ մասի) վրա, գործում է իր սեփական ռիսկով: Օրենքով թույլատրվող առավելագույն չափով Քեյ-Փի-Էմ-Ջի-ն չի կրում կամ հանձն չի առնում որևէ պատասխանատվություն Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ից տարբեր որևէ կողմի նկատմամբ Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի համար իրականացված իր աշխատանքի, այս հաշվետվության կամ ցանկացած դատողությունների, եզրահանգումների, կարծիքների, հայտնաբերումների կամ առաջարկությունների համար, որոնք կարող էին ձևավորվել կամ կատարվել Քեյ-Փի-Էմ-Ջի-ի կողմից: Քեյ-Փի-Էմ-Ջի-ն հանձն չի առնում որևէ պատասխանատվություն և չի կրում որևէ պարտավորություն այս հաշվետվության հետ կապված որևէ կողմի նկատմամբ, բացառությամբ Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի:

Այս փաստաթղթում ներկայացված են Քեյ-Փի-Էմ-Ջի-ի տեսանկյունները և եզրահանգումները և պարտադիր չէ, որ համապատասխանեն Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի տեսանկյուններին և եզրահանգումներին:

Հապավումներ

ԱԱՀ
ԱՄՆ դոլար
ԱՄՆ ՄԶԳ

ԲՏԱՏ
ՀՀ դրամ
ԷԿՍ

Ընկերություն, Կոկա-Կոլա ՀԲԶԱ
ԼԴ

ԼԴՀ
ԽՍՍ
ԿՍՊ

ՀԱԱ
ՀԿ
ՀՀ

ՀՀԿԿ
ՀՆԱ
ՀՖԱ

ՄԱԶԾ
ՄԶ
ՊԷՏ

ԶԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ԶԻ, մենջ
ՖՏ

Ավելացված արժեքի հարկ
Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների դոլար
Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների Միջազգային զարգացման գործակալություն
Բաղադրյալ տարեկան աճի տեմպ
Հայաստանի Հանրապետության դրամ
Էլեկտրաէներգիայի կառավարման սարք
«Կոկա-Կոլա Հելլենիկ Բոթլինգ Զամինի Արմենիա» ՓԲԸ
Լուսարձակող դիող
Լրիվ դրույքին համարժեք
Խմիչքները սառեցնող սարքավորումներ
Կորպորատիվ սոցիալական պատասխանատվություն
Համախառն ավելացված արժեք
Հասարակական կազմակերպություն
Հայաստանի Հանրապետություն
Հայաստանի Հանրապետության վիճակագրական կոմիտե
Համախառն ներքին արդյունք
Հիդրոջլորֆտորածխածին
Միավորված ազգերի կազմակերպության զարգացման ծրագիր
Մեգաջոուլ
Պոլիէթիլեն տերֆտալատ
«Զեյ-Փի-Էմ-Զի Արմենիա» ՍՊԸ
Ֆինանսական տարի

Ներդրումներ, 2015-2017թթ.^(1,2)

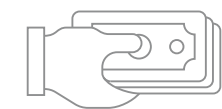
1.8

միլիոն ԱՄՆ դոլար
2015թ.

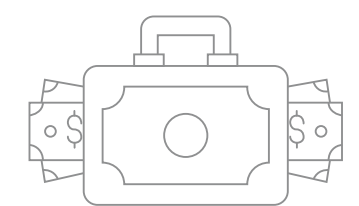
1.6

միլիոն ԱՄՆ դոլար
2016թ.

2.3

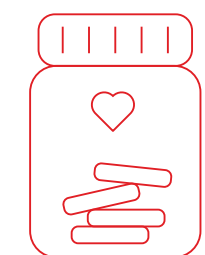
միլիոն ԱՄՆ դոլար
2017թ.

5.7

միլիոն ԱՄՆ դոլար
2015-2017թթ. կատարած ընդամենը ներդրումներ, ինչը մոտավորապես կազմում է այդ ժամանակաշրջանում ստացված զուտ շահույթի 2.1%-ը

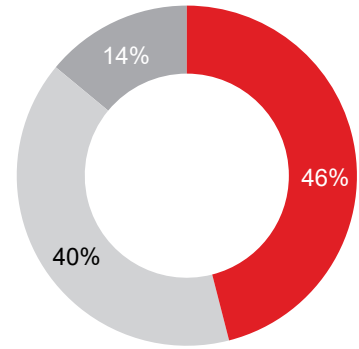
Սոցիալական ազդեցություն, 2015-2017թթ.⁽²⁾

194.3

հազար ԱՄՆ դոլար
Սոցիալական ներդրումներ,
2015-2017թթ.

Ընդամենը ՀԱԱ-ի գծով ազդեցության կառուցվածք, 2015-2017թթ.

28.5

Ուղղակի ՀԱԱ-ի գծով ազդեցություն, միլիարդ ՀՀ դրամ

24.2

Անուղղակի ՀԱԱ-ի գծով ազդեցություն, միլիարդ ՀՀ դրամ

8.7

Ածանցյալ ՀԱԱ-ի գծով ազդեցություն, միլիարդ ՀՀ դրամ

Ընդամենը վճարումներ պետական բյուջե (ֆիսկալ ազդեցություն)^(3,13,20)

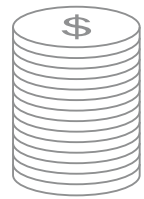
10.7

միլիոն ԱՄՆ դոլար
2015թ.

10.3

միլիոն ԱՄՆ դոլար
2016թ.

11.5

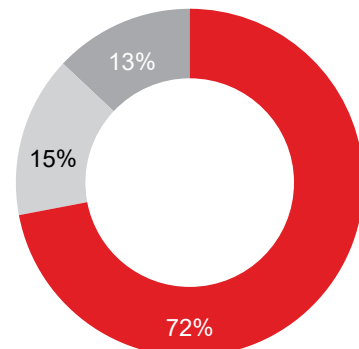
միլիոն ԱՄՆ դոլար
2017թ.

32.5

միլիոն ԱՄՆ դոլար
Ընդամենը վճարումներ պետական բյուջե, 2015-2017թթ.

Ընդամենը պետական բյուջե վճարումների կառուցվածք, 2015-2017թթ.

23.5

Ուղղակի ֆիսկալ ազդեցություն, միլիարդ ՀՀ դրամ

4.8

Ֆիսկալ ազդեցություն մատակարարման շղթայի և ածանցյալ տնտեսական գործունեության արդյունքում, միլիարդ ՀՀ դրամ

4.2

Ֆիսկալ ազդեցություն՝ ձևավորված աշխատողների շնորհիվ, միլիարդ ՀՀ դրամ

Տերմինների բառարան

ՀԱԱ

ՀԱԱ-ն չափում է առանձին արտադրողի, արդյունաբերության ոլորտի, տնտեսության ճյուղի կամ գործունեության ներդրումը տնտեսությունում՝ առանց միջանկյալ սպառման (օրինակ՝ արտադրական գործընթացում օգտագործվող ապրանքների և ծառայությունների): Այն չափում է արտադրված ապրանքների և ծառայությունների տնտեսական արժեքը:

ՀՆԱ

ՀՆԱ-ն որոշակի ժամանակաշրջանի ընթացքում երկրի սահմաններում արտադրված ամբողջ պատրաստի արտադրանքի և ծառայությունների դրամական արժեքն է:

Ուղղակի ազդեցություն

Առաջին մակարդակի ազդեցություն, որն առաջանում է ընկերության/արդյունաբերության ոլորտի/տնտեսության ճյուղի գործունեության և ստեղծած արժեքի արդյունքում:

Անուղղակի ազդեցություն

Երկրորդ մակարդակի ազդեցություն, որն առաջանում է այն գործունեությունից և արժեքից, որոնք ստեղծվում են ընկերության/արդյունաբերության ոլորտի/տնտեսության ճյուղի մատակարարման շղթայի միջոցով սեփական գործունեության համար ապրանքների և ծառայությունների գնման արդյունքում:

Ածանցյալ ազդեցություն

Մուլտիպլիկատորի ազդեցություն, որն առաջանում է ընկերության/արդյունաբերության ոլորտի/տնտեսության ճյուղի ուղղակի աշխատողների և մատակարարման շղթայի աշխատողների կողմից ընկերության/արդյունաբերության ոլորտի/տնտեսության ճյուղի գործունեության հետ կապված իրենց աշխատավարձը ծախսելու արդյունքում:

I-ին կարգի մուլտիպլիկատոր

I-ին կարգի մուլտիպլիկատորը ներառում է ուղղակի և անուղղակի ազդեցությունները:

II-րդ կարգի մուլտիպլիկատոր

II-րդ կարգի մուլտիպլիկատորը ներառում է ուղղակի, անուղղակի և ածանցյալ ազդեցությունները:

Աշխատանքի շրջանակ

Կոկա-Կոլա ՅՔԶԱ-ն նախաձեռնել է Հայաստանում իր գործունեության տնտեսական, սոցիալական և շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության անկախ ուսումնասիրության իրականացումը՝ նպատակ ունենալով գնահատել և բացահայտել Ընկերության ունեցած ներդրումը Հայաստանում:

Այս ուսումնասիրության ընթացքում վերլուծված ազդեցությունների շրջանակը համաձայնեցվել է Կոկա-Կոլա ՅՔԶԱ-ի հետ նախագծի սկզբում՝ հիմք ընդունելով այն ազդեցությունները, որոնք որպես կանոն ընդգրկվում են նման ուսումնասիրությունների շրջանակում, և կենտրոնանալով այն հիմնական ուղիների վրա, որոնց միջոցով Կոկա-Կոլա ՅՔԶԱ-ն իր ներդրումն է կատարում Հայաստանում: Ընկերության հետ համաձայնեցված Ուսումնասիրության մեջ ներառված վերլուծության ոլորտները հետևյալն են.

- համախառն ավելացված արժեք (ՀԱԱ)
- աշխատատեղերի ապահովում
- ներդրումներ
- ֆիսկալ ազդեցություն
- ներդրում համայնքի բարեկեցության և սոցիալական զարգացման մեջ
- շրջակա միջավայր

Կոկա-Կոլա ՅՔԶԱ-ի ներդրման գնահատման համար կիրառված մոտեցումն ուղղված է վերլուծելու տարբեր տեսակի ազդեցություններ, սակայն չի գնահատում Կոկա-Կոլա ՅՔԶԱ-ի գործունեության բոլոր հնարավոր տնտեսական, սոցիալական և շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունները, լինեն դրանք թե՛ դրական, թե՛ բացասական: Զեյ-Փի-Էմ-Ջի-ի վերլուծությունն ընդգրկում է 2015-2017¹ ֆինանսական տարիների սոցիալական, տնտեսական և շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատումը: Ուսումնասիրության իրականացման ժամանակ 2017թ. վերջին ամբողջական ֆինանսական տարին էր, որի համար հասանելի էին Կոկա-Կոլա ՅՔԶԱ-ի անհրաժեշտ տվյալները: Հարկ է նշել, որ ընդհանուր առմամբ, հաշվետվությունը ներկայացնում է 2105-2017թթ. ընթացքում Կոկա-Կոլա ՅՔԶԱ-ի կատարած ներդրման վերլուծությունը և չի դիտարկում Ընկերության գործունեության ազդեցությունն առավել երկարաժամկետ կտրվածքով, կամ նախկինում կատարված կամ տարիների ընթացքում կուտակված սոցիալ-տնտեսական ներդրումները:

Զեյ-Փի-Էմ-Ջի-ի վերլուծության շրջանակներում Կոկա-Կոլա ՅՔԶԱ-ի ներդրումը գնահատվում է համախառն հիմունքով, այսինքն, չի դիտարկվում, թե ինչպես կօգտագործվեն Կոկա-Կոլա ՅՔԶԱ-ի կողմից օգտագործվող հայաստանյան ռեսուրսները, մասնավորապես, մարդկային կապիտալը և ֆիզիկական կապիտալը, եթե Կոկա-Կոլա ՅՔԶԱ-ն Հայաստանում չգործեր կամ ցանկացած տեղաշարժ, որի դեպքում Կոկա-Կոլա ՅՔԶԱ-ի առկայությունը կնվազեցներ տնտեսական ակտիվությունը, որը հակառակ դեպքում կարող էր ավելանալ այլ վայրում: Նման վերլուծությունը պահանջում է սպառողների նախասիրությունների և վերջիններիս փոփոխության վերաբերյալ մանրամասն ենթադրություններ Հայաստանում Կոկա-Կոլա ՅՔԶԱ-ի չգործելու վարկածային սցենարի շրջանակներում, ինչպես նաև մանրամասն տեղեկատվություն Ընկերության մրցակիցներից՝ պատկերացում կազմելու համար, թե ինչպես այդ տեղաշարժը կարող է ազդել նրանց տնտեսական գործունեության վրա Հայաստանում, ինչը ներառված չէ սույն ուսումնասիրության շրջանակներում:

Զեյ-Փի-Էմ-Ջի-ի վերլուծությունը դիտարկում է միայն Կոկա-Կոլա ՅՔԶԱ-ի գործունեության տնտեսական ազդեցությունը Հայաստանում՝ չանդրադառնալով Հայաստանից դուրս ազդեցության «արտահոսքին»: Սա նշանակում է, որ վերլուծության շրջանակներում չեն դիտարկվում ցանկացած այլ երկրներում կատարած տնտեսական ներդրումները, որտեղից Կոկա-Կոլա ՅՔԶԱ-ն ներմուծում է ապրանքներ և ծառայություններ:

Վերլուծությունն իրականացվել է հետևյալ հիմնական աղբյուրներից ստացված տեղեկատվության հիման վրա (տեղեկատվության աղբյուրների ամբողջական ցանկը ներկայացված է Հավելված 1-ում)⁶

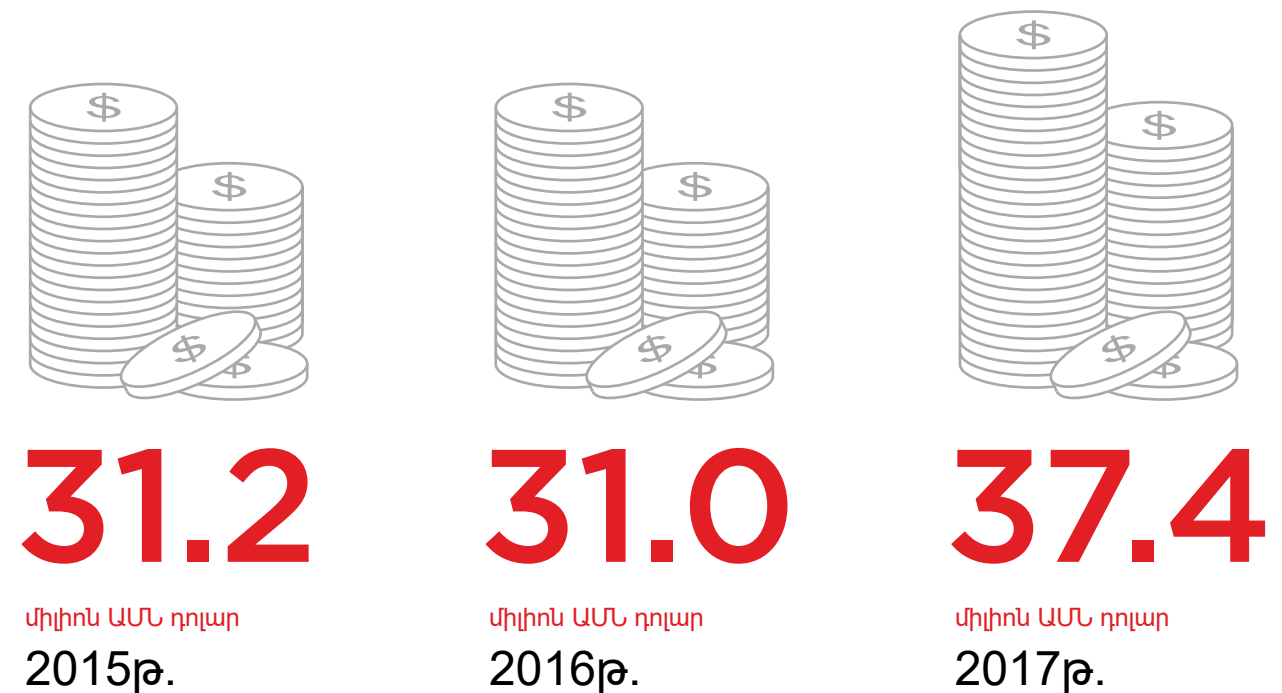
- Հանրությանը մատչելի տեղեկատվական աղբյուրներ
- Կոկա-Կոլա ՅՔԶԱ-ի կողմից տրամադրված տեղեկատվություն
- Որոշում կայացնողների, սոցիալական ոլորտում ազդեցություն ունեցողների և գործընկեր ընկերությունների հետ իրականացված հարցազրույցների արդյունքներ (անց է կացվել 29 հարցազրույց)
- Ընկերության կողմից իրականացված սոցիալական ծրագրերի շահառուների հետ խմբային քննարկումների արդյունքներ (իրականացվել են 3 խմբային քննարկումներ)

1. Կոկա-Կոլա ՅՔԶԱ-ի ֆինանսական տարին ներառում է հունվարի 1-ից դեկտեմբերի 31-ն ընկած ժամանակաշրջանը:

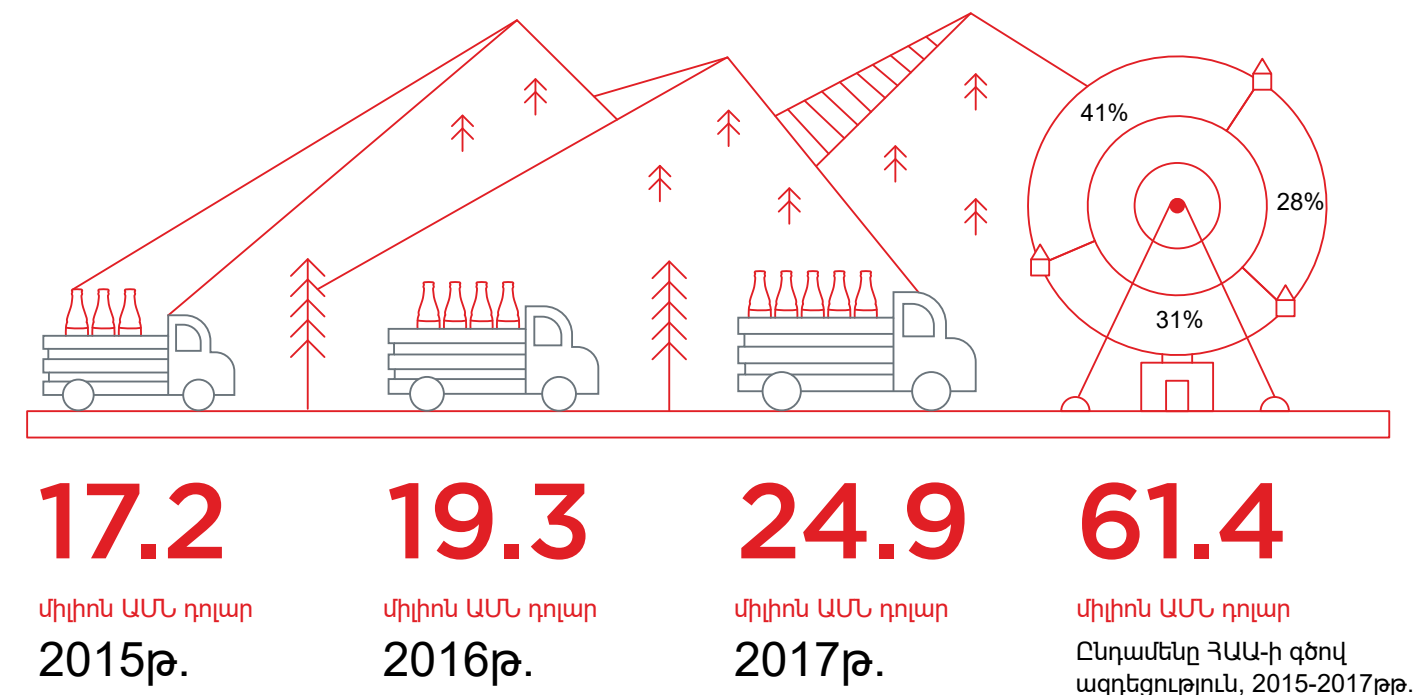
Հավելված 6

Հիմնական փաստեր և արդյունքներ ԱՄՆ դոլարով¹⁵

Ստացված հասույթ, 2015-2017թթ.⁽¹⁾

Ընդամենը ՀԱԱ-ի գծով ազդեցություն (տնտեսական ազդեցություն)^(2,20)

15. ՀՀ դրամ/ԱՄՆ դոլար միջին փոխարժեք. 2017թ.՝ 482.7, 2016թ.՝ 480.5, 2015թ.՝ 477.9

Աշխատատեղերի ապահովում

ԼՂՀ ուղղակի աշխատատեղերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվել է Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի կողմից:

Անուղղակի աշխատատեղեր = 1-ին կարգի մատակարարների աշխատատեղեր + առավել լայն մատակարարման շղթայի աշխատատեղեր, որտեղ

1-ին կարգի մատակարարների աշխատատեղեր = $\sum_i^n \frac{1\text{-ին կարգի մատակարարների ՉԱԱ} + \text{ճյուղի մատակարարների համար}}{\text{ճյուղի միջին ՉԱԱ մեկ աշխատողի հաշվով} + \text{ճյուղի համար}}$, որտեղ

n-ն՝ ճյուղերի քանակն է

Առավել լայն մատակարարման շղթայի աշխատատեղեր

$\sum_i^n 1\text{-ին կարգի մատակարարների աշխատատեղեր} + \text{ճյուղի մատակարարների համար} \times (\text{աշխատատեղերի I կարգի մուլտիպլիկատոր} + \text{ճյուղի համար} - 1)$, որտեղ

n-ն՝ ճյուղերի քանակն է

Ածանցյալ աշխատատեղեր = $\sum_i^n (1\text{-ին կարգի մատակարարների աշխատատեղեր} + \text{ճյուղի մատակարարների համար} \times (\text{աշխատատեղերի II կարգի մուլտիպլիկատոր} + \text{ճյուղի համար} - \text{աշխատատեղերի I կարգի մուլտիպլիկատոր} + \text{ճյուղի համար})) + \text{ածանցյալ աշխատատեղերի գծով աշխատավարձ}$, որտեղ

n-ն՝ ճյուղերի քանակն է

Ածանցյալ աշխատատեղերի գծով աշխատավարձ = Ուղղակի աշխատատեղերի գծով աշխատավարձ x (ճյուղին հատուկ աշխատատեղերի II կարգի մուլտիպլիկատոր - ճյուղին հատուկ աշխատատեղերի I կարգի մուլտիպլիկատոր)

Ուղղակի աշխատատեղերի գծով աշխատավարձ = (ուղղակի աշխատավարձի գծով ՉԱԱ/ճյուղի միջին ՉԱԱ մեկ աշխատողի հաշվով)

Աշխատատեղերի I և II կարգի մուլտիպլիկատորները հաշվարկվել են Լեոնտի ծախսեր-արդյունք մոդելավորման մոտեցման համաձայն՝ ծախսեր-թողարկում Eora աղյուսակների հիման վրա:

Ֆիսկալ ազդեցություն

Ուղղակի ֆիսկալ ազդեցությունը հաշվարկվել է (1) Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի կողմից տրամադրված տեղեկատվության և (2) ՀՀ հարկային ծառայության կողմից հրապարակված տեղեկատվության (ԱԱՀ-ի վերաբերյալ տվյալները վերցվել են նշված աղբյուրից) հիման վրա:

Ֆիսկալ ազդեցություն մատակարարման ցանցի և ածանցյալ տնտեսական գործունեության միջոցով = 1-ին կարգի մատակարարների միջոցով ֆիսկալ ազդեցություն + ածանցյալ տնտեսական գործունեության միջոցով ֆիսկալ ազդեցություն, որտեղ

1-ին կարգի մատակարարների միջոցով ֆիսկալ ազդեցություն = անուղղակի ՉԱԱ x երկրի մասշտաբով միջին հարկադրույք՝ որպես ՀՆԱ-ի%^{14 (13,14)}

Ածանցյալ տնտեսական գործունեության միջոցով ֆիսկալ ազդեցություն = ածանցյալ ՉԱԱ x երկրի մասշտաբով միջին հարկադրույք՝ որպես ՀՆԱ-ի%^{14 (13,14)}

Աշխատողների ֆիսկալ ազդեցություն = ուղղակի աշխատողների ֆիսկալ ազդեցություն + անուղղակի աշխատողների ֆիսկալ ազդեցություն + ածանցյալ աշխատողների ֆիսկալ ազդեցություն, որտեղ

Անուղղակի աշխատողների ֆիսկալ ազդեցություն = անուղղակի աշխատողներ x երկրի միջին աշխատավարձ^{14 (14)} x եկամտային հարկի միջին դրույք^{14 (13)}

Ածանցյալ աշխատողների ֆիսկալ ազդեցություն = ածանցյալ աշխատողներ x երկրի միջին աշխատավարձ^{14 (14)} x եկամտային հարկի միջին դրույք^{14 (13)}

Ներդրումներ

Ընդհանուր ներդրումների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որի հիման վրա հաշվարկվել է կապիտալ ծախսումների ինտենսիվությունը, տրամադրվել է Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի կողմից:

Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի կապիտալ ծախսումների ինտենսիվություն = Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ կապիտալ ծախսումներ/ Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ ուղղակի ՉԱԱ

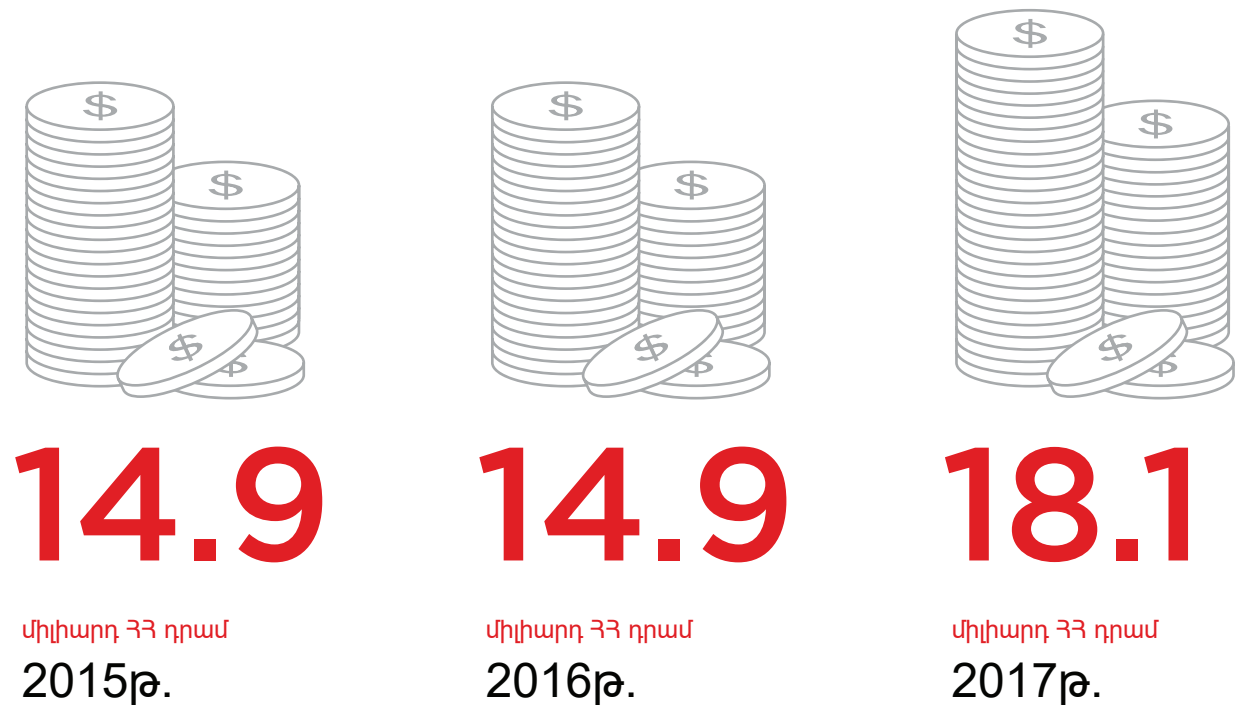
14. Օգտագործվել են 2015-2017թթ. տվյալները:

Հիմնական փաստերը և արդյունքները

Հայկական շուկայում ներկայացված ապրանքանիշերը

Ստացված հասույթ, 2015-2017թթ.⁽¹⁾

Հասույթի մասնաբաժինը

58.4%

2017թ-ին Կոկա-Կոլա ՅՔԶԱ-ի հասույթի մասնաբաժինը Հայաստանի ոչ ավիոհոլային խմիչքների արտադրության ոլորտում^(1, 14, 20)

12.1%

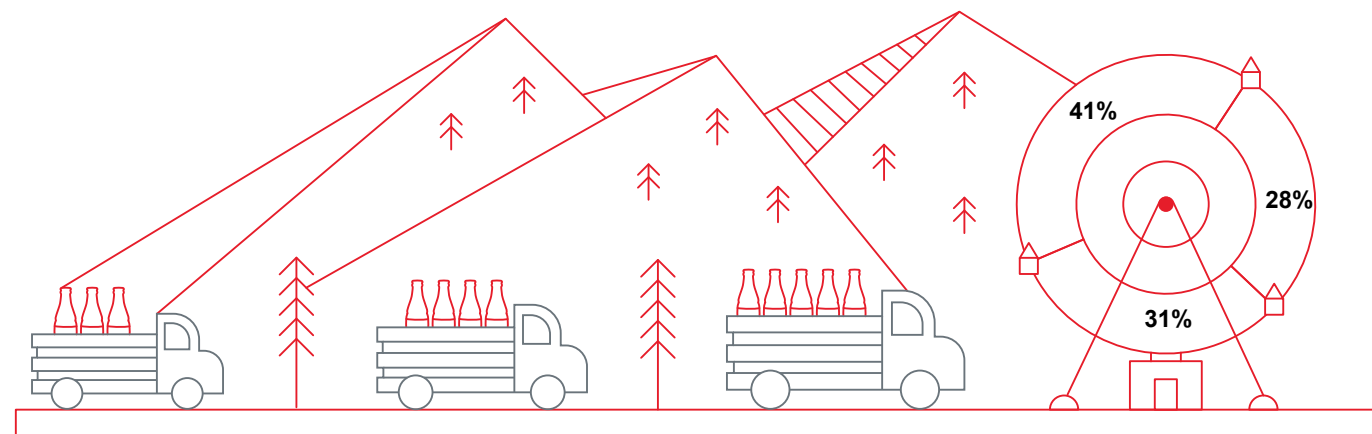
2017թ-ին Կոկա-Կոլա ՅՔԶԱ-ի հասույթի մասնաբաժինը Հայաստանի խմիչքների արտադրության ոլորտում^(1, 14, 20)

75%

2015-2017թթ-ին Կոկա-Կոլա ՅՔԶԱ-ի հասույթի՝ տեղական արտադրության ապրանքների վաճառքից ստացված միջին մասնաբաժինը⁽¹⁾

Ընդամենը ՀԱԱ-ի գծով ազդեցություն (տնտեսական ազդեցություն)^(2, 20)

8.2

միլիարդ ՀՀ դրամ
2015թ.

9.3

միլիարդ ՀՀ դրամ
2016թ.

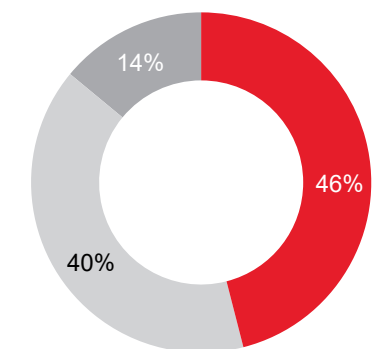
12.0

միլիարդ ՀՀ դրամ
2017թ.

29.5

միլիարդ ՀՀ դրամ
Ընդամենը ՀԱԱ-ի գծով ազդեցություն, 2015-2017թթ.

Ընդամենը ՀԱԱ-ի գծով ազդեցության կառուցվածք, 2015-2017թթ.

13.7

Ուղղակի ՀԱԱ-ի գծով ազդեցություն, միլիարդ ՀՀ դրամ

11.6

Անուղղակի ՀԱԱ-ի գծով ազդեցություն, միլիարդ ՀՀ դրամ

4.2

Ածանցյալ ՀԱԱ-ի գծով ազդեցություն, միլիարդ ՀՀ դրամ

Հավելված 5

Մեթոդաբանություն

Տնտեսական ազդեցություն՝ ՀԱԱ-ի գծով

Ուղղակի ՀԱԱ-ի հաշվարկի համար կիրառվել է արտադրական մոտեցումը:

Ուղղակի ՀԱԱ = Վաճառք (վաճառված ապրանքներից ստացված հասույթ՝ բացառությամբ այլ ոչ գործառնական եկամտի) – Պաշարների փոփոխություն – Ձեռքբերված ապրանքներ և ծառայություններ (մատակարարների ծախսումներ)

Անուղղակի ազդեցությունը գնահատելու նպատակով վերլուծվել են Կոկա-Կոլա ՅՔԶԱ-ի մատակարարների ծախսումներին վերաբերող տվյալները: Հայաստանից դուրս կատարվող ծախսումները դիտարկվել են որպես «արտահոսք» և չեն ներառվել հաշվարկում: Մատակարարի յուրաքանչյուր ծախսումը դասակարգվել է ըստ Eora աղյուսակի տնտեսության ճյուղերի (տես՝ Հավելված 2), որոնք համապատասխանում են NACE (Nomenclature des Activités économiques dans la Communauté Européenne/ Եվրոպական համայնքի տնտեսական գործունեության տեսակների դասակարգիչ) կոդերին:

Անուղղակի ՀԱԱ = 1-ին կարգի մատակարարների ՀԱԱ + առավել լայն մատակարարման շղթայի ՀԱԱ, որտեղ

1-ին կարգի մատակարարների ՀԱԱ = \sum_i^n մատակարարների ծախսումները i ճյուղում x միջին ՀԱԱ՝ որպես i ճյուղի արդյունքի մասնաբաժին, որտեղ

n -ն՝ ճյուղերի քանակն է

Առավել լայն մատակարարման շղթայի ՀԱԱ = \sum_i^n 1-ին կարգի մատակարարների ՀԱԱ i ճյուղի մատակարարների համար x (I կարգի ՀԱԱ մուլտիպլիկատոր i ճյուղի համար -1), որտեղ

n -ն՝ ճյուղերի քանակն է

Ածանցյալ ՀԱԱ = \sum_i^n 1-ին կարգի մատակարարների ՀԱԱ i ճյուղի մատակարարների համար x (II կարգի ՀԱԱ մուլտիպլիկատոր i ճյուղի համար -1 կարգի ՀԱԱ մուլտիպլիկատոր i ճյուղի համար) + ածանցյալ աշխատավարձի գծով ՀԱԱ, որտեղ

n -ն՝ ճյուղերի քանակն է

Ածանցյալ աշխատավարձի գծով ՀԱԱ = Ուղղակի աշխատավարձի գծով ՀԱԱ x (ճյուղին հատուկ II կարգի ՀԱԱ մուլտիպլիկատոր -1 ճյուղին հատուկ I կարգի ՀԱԱ մուլտիպլիկատոր), որտեղ

Ուղղակի աշխատավարձի գծով ՀԱԱ = Կոկա-Կոլա ՅՔԶԱ-ի աշխատավարձի գծով ծախսերը x ճյուղի միջին ՀԱԱ՝ որպես արդյունքի մասնաբաժին

I և II կարգի ՀԱԱ մուլտիպլիկատորները հաշվարկվել են Լեոնուսի ծախսեր-արդյունք մոդելավորման մոտեցման համաձայն՝ ծախսեր-արդյունք Eora աղյուսակների հիման վրա: Eora աղյուսակի տվյալները համեմատվել են ՀՀ վիճակագրական կոմիտեի կողմի հրապարակված տվյալների հետ: Առաջնային մուտքերի տվյալները ճշգրտվել են (կառուցվածքը ներկայացված է Հավելված 2-ում)՝ ՀՀ պաշտոնական վիճակագրական տվյալների հետ համապատասխանությունն ապահովելու նպատակով: Ծջգրտումներ կատարելիս Eora աղյուսակի կառուցվածքը և յուրաքանչյուր ճյուղին բաժին ընկնող մասնաբաժինները մնացել են անփոփոխ: I և II կարգի աշխատատեղերի մուլտիպլիկատորների գնահատման նպատակով հաշվարկվել է աշխատողների քանակի և յուրաքանչյուր ճյուղի ընդհանուր արդյունքի հարաբերակցությունը: Յուրաքանչյուր ճյուղի աշխատողների քանակի վերաբերյալ տվյալները վերցվել են ՀՀՎԿ-ից⁽¹⁴⁾:

Հավելված 4

Ուսումնասիրության հարցաշար

Տնտեսական ազդեցության գնահատում

1. Իսնդրում ենք գնահատել Հայաստանում Կոկա-Կոլա ՌԲԶ-ի գործունեության տնտեսական ազդեցության նշանակալիությունը վճարված հարկերի՝ ԱԱՀ-ի, եկամտային հարկի և շահութահարկի տեսանկյունից:
2. Իսնդրում ենք գնահատել Հայաստանում Կոկա-Կոլա ՌԲԶ-ի գործունեության տնտեսական ազդեցության նշանակալիությունն աշխատատեղերի ապահովման տեսանկյունից:
3. Իսնդրում ենք գնահատել Հայաստանում Կոկա-Կոլա ՌԲԶ-ի գործունեության տնտեսական ազդեցության նշանակալիությունը համախառն ավելացված արժեքի (ուղղակի, անուղղակի) տեսանկյունից:
4. Իսնդրում ենք գնահատել Հայաստանում Կոկա-Կոլա ՌԲԶ-ի գործունեության տնտեսական ազդեցության նշանակալիությունը Հայաստանում իրականացված ներդրումների տեսանկյունից:
5. Իսնդրում ենք գնահատել Կոկա-Կոլա ՌԲԶ-ի գործունեության տնտեսական ազդեցության նշանակալիությունը Հայաստանի սննդի և խմիչքների մատակարարման շղթայի վրա:
6. Իսնդրում ենք գնահատել Կոկա-Կոլա ՌԲԶ-ի գործունեության ուղղակի և անուղղակի ազդեցությունը Հայաստանի տնտեսական մրցակցության միջավայրի վրա:

Սոցիալական ազդեցության գնահատում

1. Իսնդրում ենք գնահատել Հայաստանում Կոկա-Կոլա ՌԲԶ-ի գործունեության տնտեսական ազդեցության նշանակալիությունն իրականացված սոցիալական ծրագրերի տեսանկյունից:
2. Իսնդրում ենք գնահատել Հայաստանում Կոկա-Կոլա ՌԲԶ-ի կողմից իրականացված սոցիալական ծրագրերի արդյունավետությունը: Ծրագրերի արդյունքում ի՞նչ նախատեսված և չնախատեսված փոփոխություններ են տեղի ունեցել: Ինչպիսի՞ն է հիմնական շահառուների արձագանքը:
3. Իսնդրում ենք գնահատել Հայաստանում Կոկա-Կոլա ՌԲԶ-ի գործունեության ազդեցությունը երկրի իմիջի վրա:
4. Իսնդրում ենք գնահատել Կոկա-Կոլա ՌԲԶ-ի գործունեության ազդեցությունը Հայաստանում կորպորատիվ սոցիալական պատասխանատվության և բիզնես էթիկայի միջավայրի զարգացման վրա:
5. Իսնդրում ենք գնահատել Կոկա-Կոլա ՌԲԶ-ի գործունեության ազդեցությունը Հայաստանում որակյալ արտադրանքի (որակ, անվտանգություն, համ, դիզայն, թափանցիկ տեղեկատվություն, սննդի բաղադրիչների վերաբերյալ) շուկայի զարգացման վրա (սննդի և ըմպելիքների շուկա):

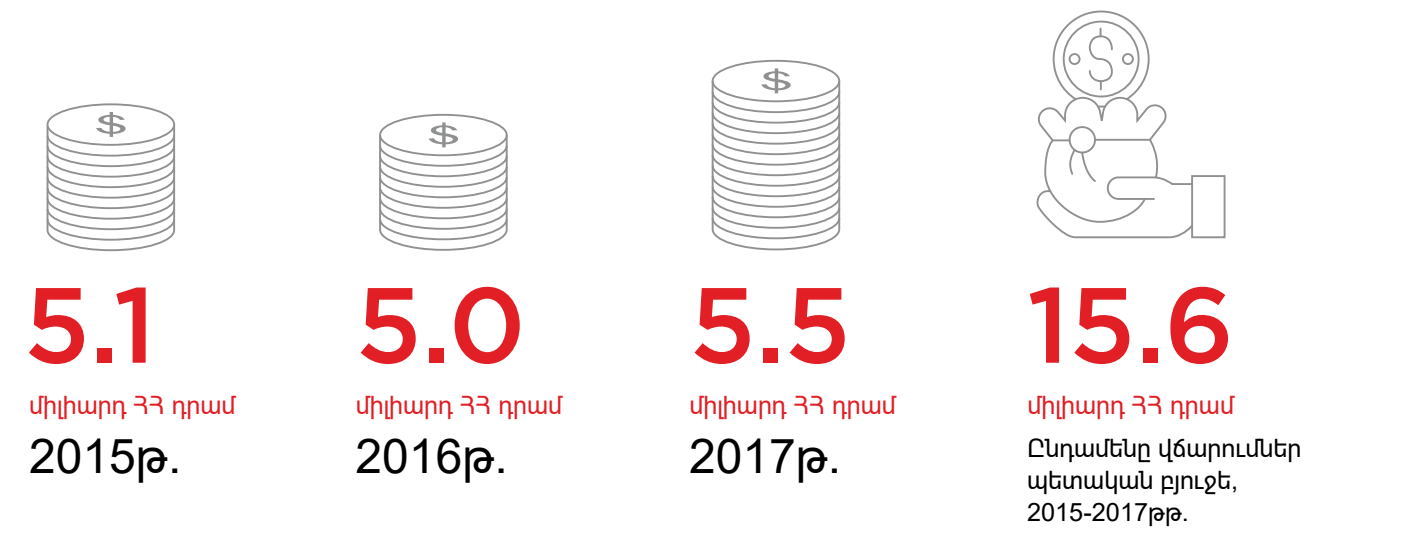
Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատում

1. Իսնդրում ենք գնահատել Հայաստանում Կոկա-Կոլա ՌԲԶ-ի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նշանակալիությունը՝ շրջակա միջավայրի պաշտպանությանն ուղղված ընդհանուր ներդրումների տեսանկյունից:
2. Իսնդրում ենք գնահատել Հայաստանում Կոկա-Կոլա ՌԲԶ-ի կողմից շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունը՝ ածխածնի արտանետումների, փաթեթավորման, ջրի և էներգիայի օգտագործման, փոխադրումների և հովացման տեխնիկայի օգտագործման տեսանկյունից:
3. Արդյո՞ք Կոկա-Կոլա ՌԲԶ-ն ունի որևէ պարտավորվածություն հետևել ՌԳ-ում սահմանված բնապահպանական պահանջներին/ստանդարտներին և կանոնակարգերին:
4. Ի՞նչ կարծիք ունեք ընկերության կողմից սահմանված կայուն զարգացման 2020 հանձնառությունների վերաբերյալ: Նշված հանձնառությունների իրականացումը ինչպիսի ազդեցություն կունենա երկրի տնտեսական, սոցիալական և բնապահպանական միջավայրի զարգացման վրա:

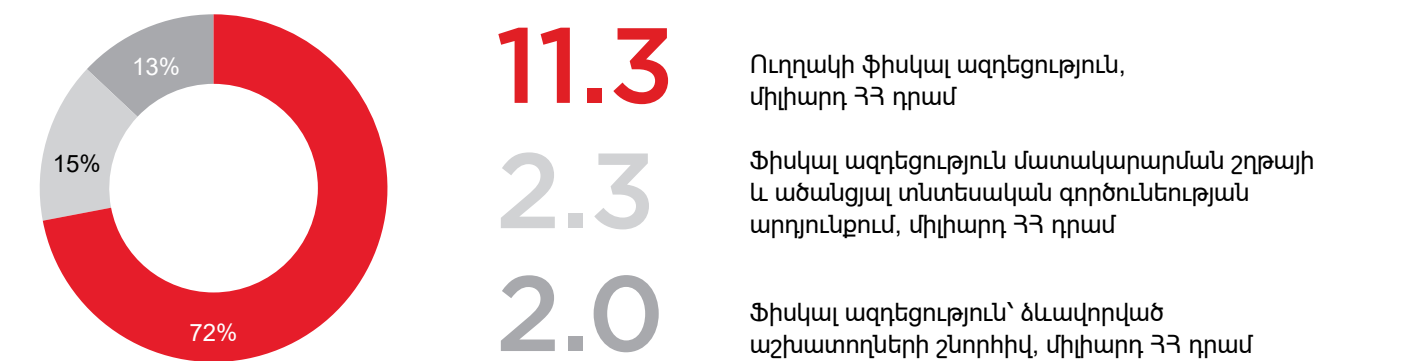
Ընդհանուր մեկնաբանություններ

1. Այլ մեկնաբանություններ, եթե այդպիսիք կան:

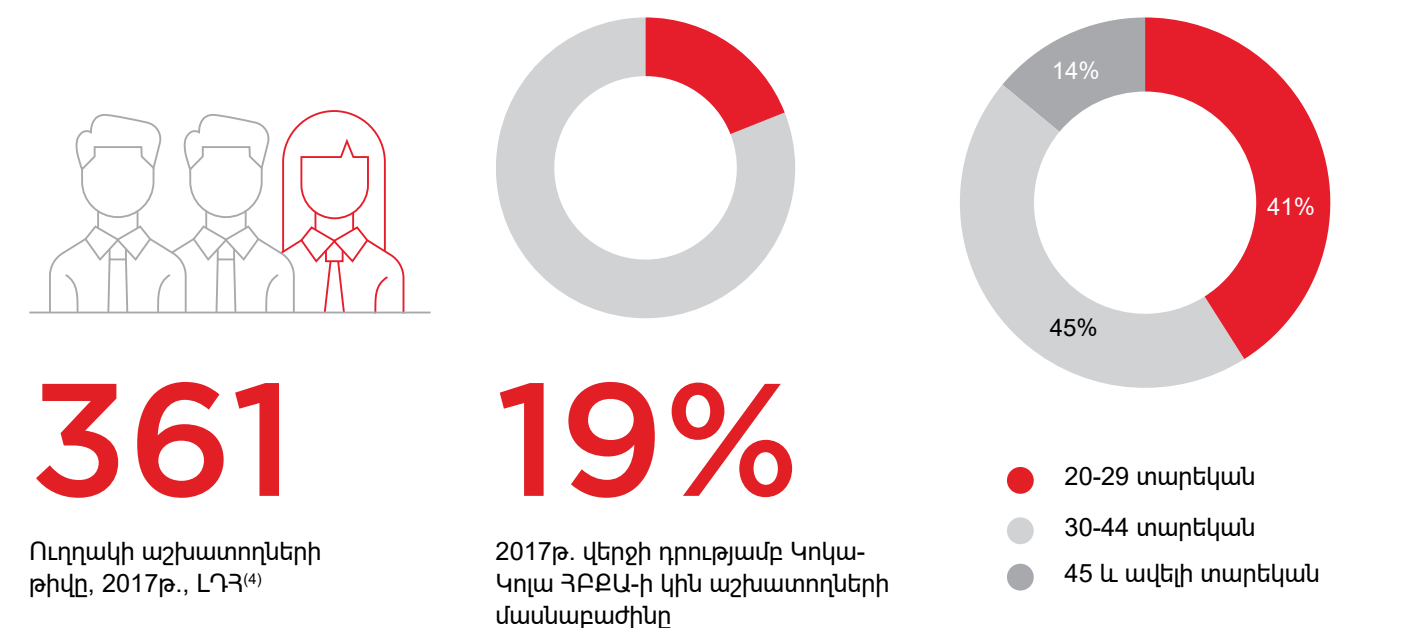
Ընդամենը վճարումներ պետական բյուջե (Ֆիսկալ ազդեցություն)^(3,13,20)

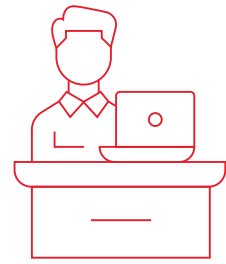
Ընդամենը պետական բյուջե վճարումների կառուցվածք, 2015-2017թթ.

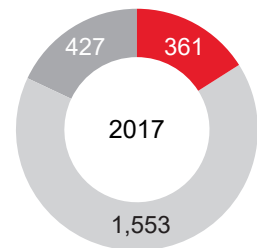
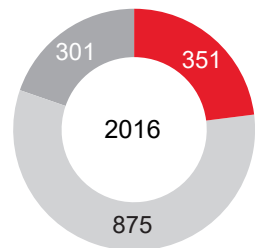
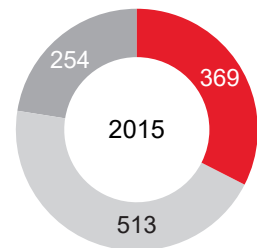
Կոկա-Կոլա ՌԲԶ-ի աշխատակիցները, 2017թ.

Աշխատատեղերի ստեղծում, ԼԴՀ^(4,20)

- Ուղղակի
- Անուղղակի
- Ածանցյալ

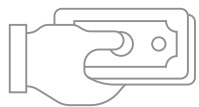

1,136

1,527

2,341

Ներդրումներ, 2015-2017թթ.^(1,2)

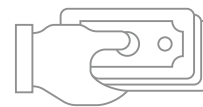
0.84

միլիարդ ՀՀ դրամ
2015թ.

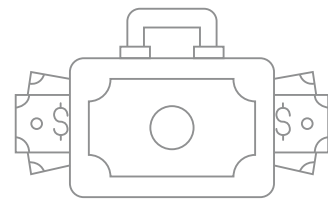
0.78

միլիարդ ՀՀ դրամ
2016թ.

1.11

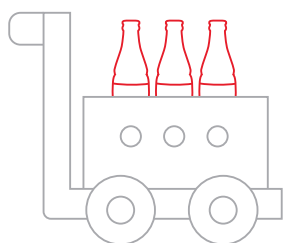
միլիարդ ՀՀ դրամ
2017թ.

2.7

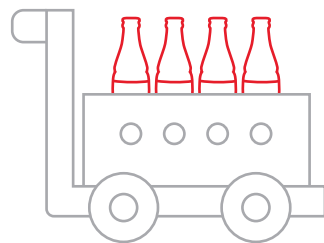
միլիարդ ՀՀ դրամ
2015-2017թթ. կատարած ընդամենը ներդրումներ, ինչը մոտավորապես կազմում է այդ ժամանակաշրջանում ստացված զուտ շահույթի 2.1%-ը

Տեղական մատակարարներին ուղղված ծախսումների (ըստ արժեքի մասնաբաժինն ընդհանուր ծախսումների մեջ, 2015-2017թթ.^(2, 20)

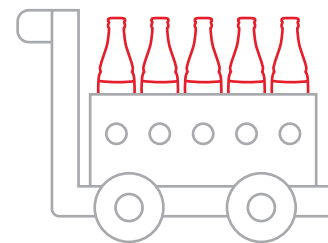
31.9%

2015թ.

39.7%

2016թ.

46.0%

2017թ.

Հավելված 3

Հարցազրույցի մասնակիցների ցանկ

Հարցազրույցներն անց են կացվել ընկերությունների/կազմակերպությունների բարձրաստիճան պաշտոնյաների և վերադաս ղեկավարության ներկայացուցիչների հետ:

Որոշում կայացնողներ

- ՀՀ տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարություն
- ՀՀ բնապահպանության նախարարություն
- ՀՀ տարածքային կառավարման և զարգացման նախարարություն
- ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն
- ՀՀ մշակույթի նախարարություն
- ՀՀ տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողով
- Ջրային տնտեսության պետական կոմիտե
- ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտե
- Երևանի քաղաքապետարան

Սոցիալական ոլորտում ազդեցություն ունեցողներ

- Եվրոպական բիզնես ասոցիացիա
- Հայաստանի արդյունաբերողների և գործարարների միություն
- Ամերիկայի առևտրի պալատը Հայաստանում
- ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալություն
- Հունաստանի դեսպանատուն
- «Այ Էյ Բի» բիզնեսի միջազգային ակադեմիա
- «Ուրբան» հիմնադրամ
- ME&A կազմակերպության «Գիտական առաջադեմ տեխնոլոգիաների օգտագործում և համագործակցություն հանուն ռեսուրսների համալիր պահպանության» ծրագիր

Գործընկեր ընկերություններ

- Ազատյան գրուպ ՍՊԸ
- Անար ՍՊԸ
- Ապավեն Կո. ՍՊԸ
- Արսմինա ՍՊԸ
- Գաբի գրուպ ՍՊԸ
- Դի Թի Էս ՍՊԸ
- Չեփյուռ Թրեյդինգ ՍՊԸ
- Էմս-Էլս ՍՊԸ
- Կոլաստիկ ՍՊԸ
- Հայտեքս Պլաստիկ ՓԲԸ
- Մել-Լև ՍՊԸ
- Նարեկ Հակոբյան Ա/Ձ

Հավելված 2

Տնտեսության ճյուղերի, վերջնական սպառման և առաջնային մուտքերի դասակարգումը ծախսեր-արդյունք աղյուսակում

Տնտեսական ճյուղերի դասակարգում (Eora 26)

1. Գյուղատնտեսություն
2. Ձկնաբուծություն
3. Հանքարդյունաբերություն
4. Սնունդ և խմիչքներ
5. Տեքստիլ և հագուստ
6. Փայտ և թուղթ
7. Նավթ, քիմիական և ոչ հանքային նյութեր
8. Մետաղական արտադրանք
9. Էլեկտրական սարքավորումներ, մեքենա-սարքավորումներ և տրանսպորտային սարքավորումներ
10. Արտադրության այլ ճյուղեր
11. Վերամշակում
12. Էլեկտրաէներգիա, գազ և ջրային ռեսուրսներ
13. Շինարարություն
14. Սպասարկում և վերանորոգում
15. Մեծածախ առևտուր
16. Մանրածախ առևտուր
17. Հյուրանոցներ և ռեստորաններ
18. Տրանսպորտ
19. Փոստային և կապի ծառայություններ
20. Ֆինանսական միջնորդություն և բիզնես գործունեություն
21. Հանրային կառավարում
22. Կրթություն, առողջապահություն և այլ ծառայություններ
23. Մասնավոր տնային տնտեսություններ
24. Այլ
25. Վերաարտահանում և վերաներմուծում

Վերջնական սպառման դասակարգում

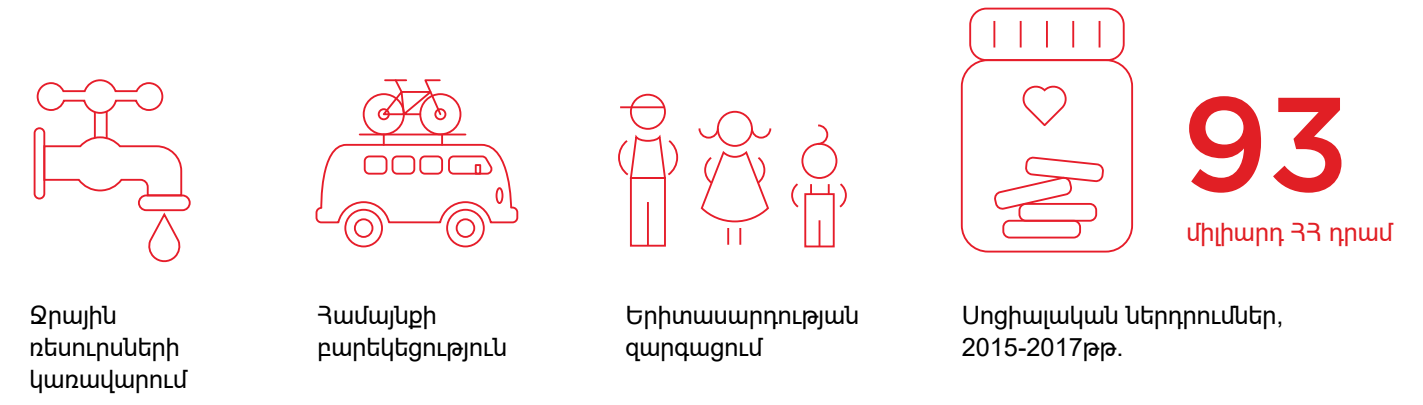
1. Տնային տնտեսությունների վերջնական սպառում
2. Տնային տնտեսությունների և սպասարկող շահույթ չհետապնդող կազմակերպությունների
3. Պետության վերջնական սպառում
4. Համախառն կապիտալի սպառում
5. Պաշարների փոփոխություն
6. Նյութական արժեքների գնումներ հանած օտարումներ

Առաջնային մուտքերի դասակարգում

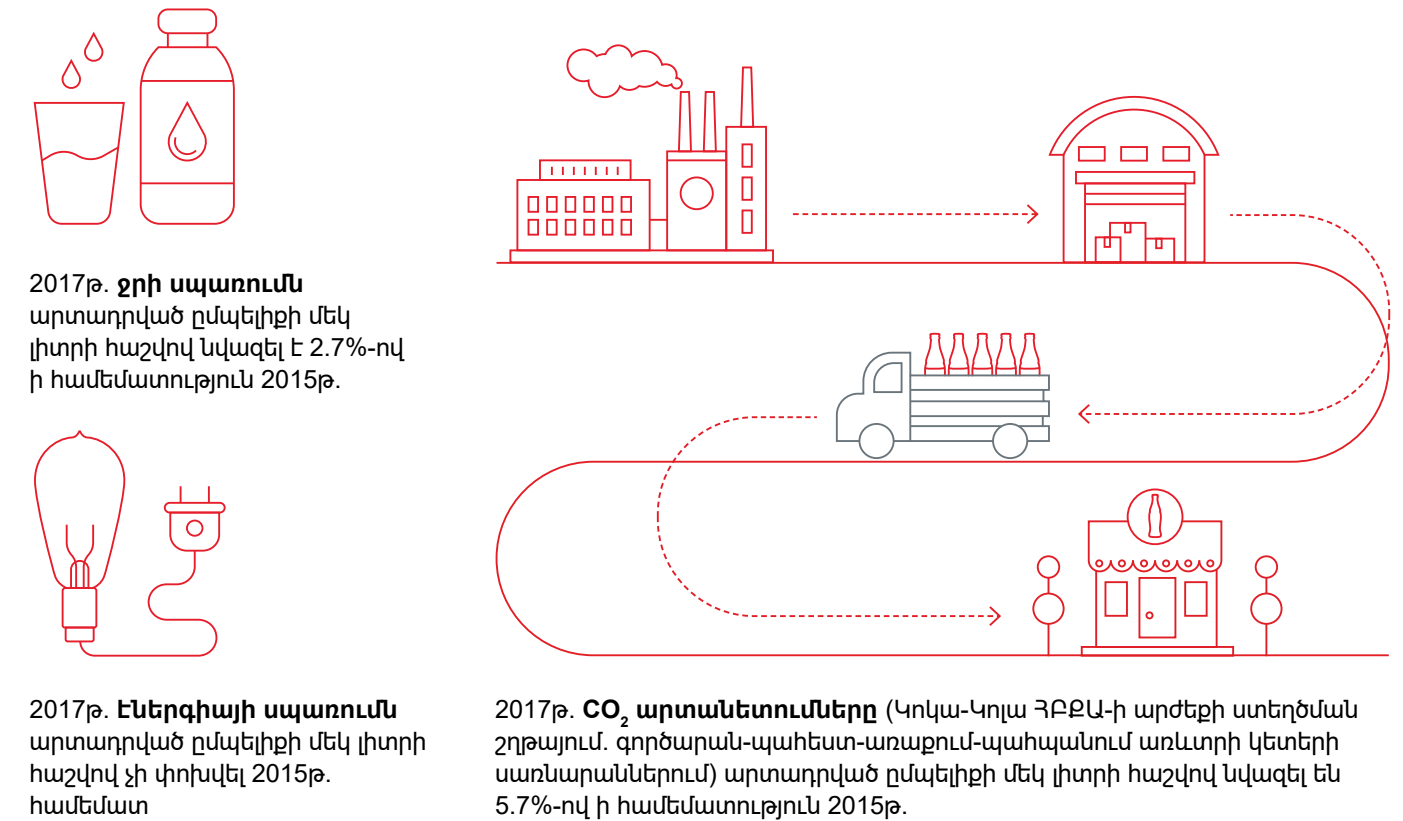
1. Աշխատողների վարձատրություն
2. Արտադրության գծով հարկեր
3. Արտադրության գծով սուբսիդիաներ
4. Համախառն շահույթ/համախառն խառը եկամուտ
5. Հիմնական կապիտալի սպառում

Սոցիալական ազդեցություն, 2015-2017թթ.⁽²⁾

Սոցիալական ներդրումներ երեք հիմնական ուղղություններով

Ջրի սպառման և ածխածնի արտանետումների հետևողական կրճատում արտադրված ըմպելիքի մեկ լիտրի հաշվով, 2015-2017թթ.⁽⁶⁾

Աստիճանական անցում շրջակա միջավայրին չվնասող և Էներգախնայող սարքավորումների⁽⁵⁾

27.5% < 31.2%

Շրջակա միջավայրին չվնասող խմիչքները սառեցնող սարքավորումների մասնաբաժինը, 2015թ.

Շրջակա միջավայրին չվնասող խմիչքները սառեցնող սարքավորումների մասնաբաժինը, 2017թ.

«Կոկա-Կոլա» համակարգը Հայաստանում

Հավելված 1

Տեղեկատվության աղբյուրներ

1. Կոկա-Կոլա ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի առևտրի ենթարկված 2016թ. և 2017թ. ֆինանսական հաշվետվություններ
2. Ֆինանսական կառավարչական հաշվետվություններ (ընդամենը գնումներ, տեղական, ներմուծված, ներդրումներ և այլն): Կոկա-Կոլա ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կողմից տրամադրված տեղեկատվություն, 2015-2017թթ.
3. Եկամտային հարկի, շահութահարկի և ԱԱՀ-ի հաշվարկի հաշվետվություններ: Կոկա-Կոլա ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կողմից տրամադրված տեղեկատվություն, 2015-2017թթ.
4. Աշխատակիցների բնութագրերին և աշխատավարձերին վերաբերող մարդկային ռեսուրսների բաժնի տվյալներ: Կոկա-Կոլա ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կողմից տրամադրված տեղեկատվություն, 2017թ.
5. Չովացուցիչ ըմպելիքների ոլորտի կայուն զարգացմանը վերաբերող տվյալներ: Կոկա-Կոլա ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կողմից տրամադրված տեղեկատվություն, 2015-2017թթ.
6. Էլեկտրաէներգիայի, ջրի սպառման և CO2 արտանետումներին վերաբերող տվյալներ: Կոկա-Կոլա ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կողմից տրամադրված տեղեկատվություն, 2015-2017թթ.
7. Կոկա-Կոլա ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կայուն զարգացման տարեկան հաշվետվություններ, 2016թ., 2017թ. (նախագիծ)
8. «Երևան կիսամարաթոնի» վերաբերյալ հաշվետվություններ, 2016թ., 2017թ.
9. Հարցազրույցներ Կոկա-Կոլա ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի ֆինանսական, մարդկային ռեսուրսների, շուկայավարման և այլ բաժինների առանցքային մասնագետների հետ
10. Հարցազրույցներ Կոկա-Կոլա ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի առանցքային շահառուների, այդ թվում՝ բիզնես գործընկերների, ոլորտում որոշում կայացնողների և սոցիալական ոլորտում ազդեցություն ունեցողների հետ (հարցազրույցի մասնակիցների ամբողջական ցանկը ներկայացված է Հավելված 3-ում)
11. Ըննարկումներ Կոկա-Կոլա ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կողմից իրականացված սոցիալական նախագծերի շահառուների հետ (ըննարկումներ «Երիտասարդության զարգացում» նախագծի շահառուների երկու խմբերի և «Հայաստան գյուղի ոռոգման ցանցի վերականգնման» նախագծի շահառուների մեկ խմբի հետ)
12. <http://worldmrio.com>
13. ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտե, www.petekamutner.am
14. ՀՀ վիճակագրական կոմիտե, www.armstat.am
15. ՀՀ կենտրոնական բանկ, www.cba.am
16. ՀՀ սպորտի և երիտասարդության հարցերի նախարարություն, www.msy.am
17. Երևան քաղաքի «Կայուն էներգետիկ զարգացման գործողությունների ծրագիր», www.yerevan.am
18. The Canadean
19. Ամերիկայի առևտրի պալատի բիզնես ամսագիր, ԿՍՊ Հայաստանում, ծմեռ 2017-2018թթ.
20. Բեյ-Փի-Էմ-Ջի-ի հաշվարկներ
21. ՅՈՒՆԵՍԿՕ, 2015թ., «Ելակետային չափանիշների մշակում համաշխարհային կրթական նախաձեռնությունների ուղղությամբ կատարվող ԿՍՊ ծախսումների համար», հաշվետվություն պատրաստված EPG (Տնտեսական քաղաքականության խումբ) տնտեսական և ռազմավարական խորհրդատվություն տրամադրող ընկերության կողմից
22. Բիզնեսի, նորամուծությունների և հմտությունների բաժին, 2014թ., «Կորպորատիվ պատասխանատվություն. Լավ է բիզնեսի և հասարակության համար. Կառավարության պատասխանը կորպորատիվ պատասխանատվության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու պահանջին»
23. Երևանի քաղաքապետարանի կողմից 2018թ. հուլիսի 3-ին «Բեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ-ին ուղարկված էլեկտրոնային նամակ
24. Կոկա-Կոլա ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի Շահառուների կառավարման և աշխատանքների պլանավորման 2017թ. հաշվետվություն
25. 2016թ. հուլիսի 20-ին ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալության, Կոկա-Կոլա ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի և ՀՀ բնապահպանության նախարարության միջև ստորագրված փոխըմբռնման հուշագիր
26. Ջրային ռեսուրսների կառավարման դաշինք, <http://a4ws.org>

Հավելվածներ

Ներածություն

«Կոկա-Կոլա Յելլենիկ Բոթլինգ Զամբինի Արմենիա» ՓԲԸ-ն ոչ ալկոհոլային ըմպելիքներ արտադրող համաշխարհային խոշորագույն ընկերություններից մեկի՝ «Կոկա-Կոլա Յելլենիկ Բոթլինգ Զամբինի»-ի դուստր կազմակերպությունն է: Կոկա-Կոլա Յելլենիկ Բոթլինգը հիմնադրվել է 1995թ-ին և հանդիսանում է երկրի՝ ոչ ալկոհոլային խմիչքներ արտադրող խոշորագույն ընկերություններից մեկը: Այն «Կոկա-Կոլա Ընկերության» արտադրանքի միակ իրավասու շաղկունջ ընկերությունն է Հայաստանում և «Կոկա-Կոլա Յելլենիկ Բոթլինգ Զամբինի»-ի այլ ապրանքանիշերի՝ «Dobriy» և «Rich» հյութերի և նեկտարների, «Nestea» թեյերի, «Burn» էներգետիկ ըմպելիքների և «Powerade» սպորտային ըմպելիքների միակ դիստրիբյուտորը:

1995թ-ին Կոկա-Կոլա Յելլենիկ Բոթլինգը ձեռք բերեց Երևանի Լիմոնադի գործարանի վնասված շենքն ու տարածքը և ստեղծեց «Կոկա-Կոլա Ընկերության» ստանդարտներին և պահանջներին համապատասխանող նոր գործարան:

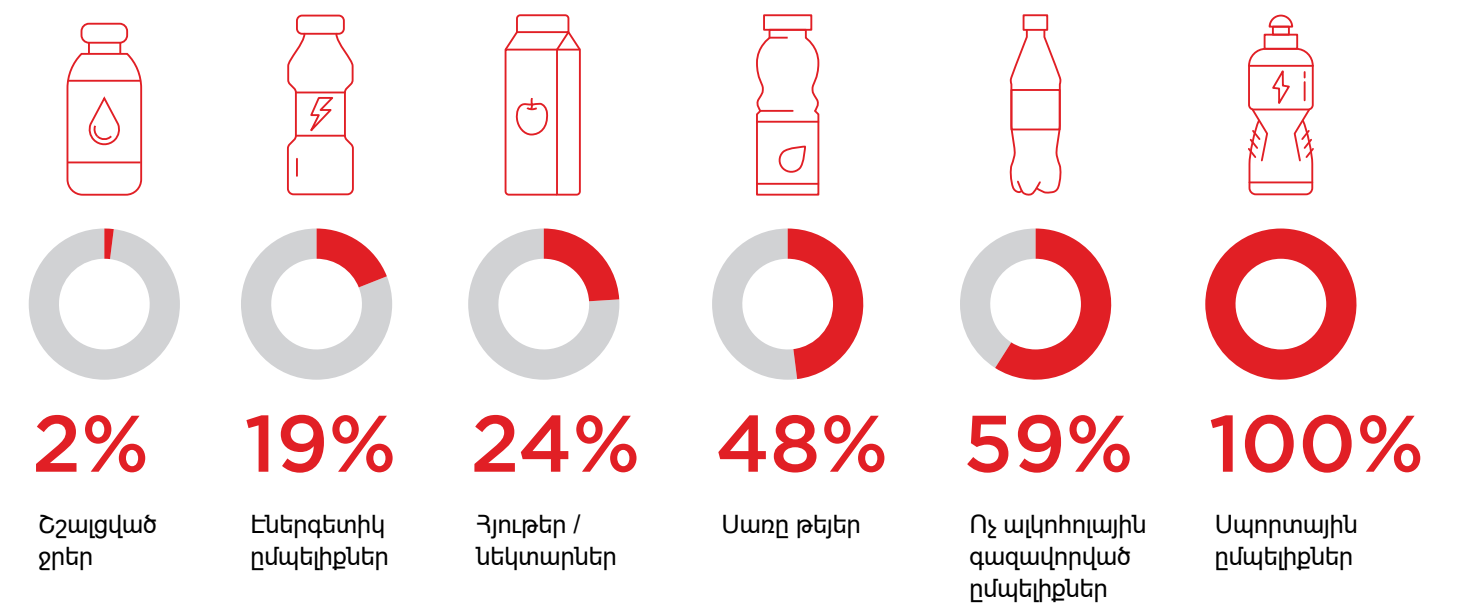
Կոկա-Կոլա Յելլենիկ Բոթլինգը Հայաստանում շահագործում է մեկ շաղկունջ գործարան, որը գտնվում է Երևան քաղաքում: Կոկա-Կոլա Յելլենիկ Բոթլինգը համակարգը ներառում է մայրաքաղաքը և Հայաստանի բոլոր շրջանները (Հայաստանից արտադրանքի արտահանում չի իրականացվում): Կոկա-Կոլա Յելլենիկ Բոթլինգը ուղղակի աշխատողների թիվը կազմում է մոտ 360:

2017թ-ին Կոկա-Կոլա Յելլենիկ Բոթլինգը կազմել է 18 միլիարդ ՀՀ դրամ՝ 21%-ով գերազանցելով 2015թ-ի ցուցանիշը⁽¹⁾: Կոկա-Կոլա Յելլենիկ Բոթլինգը ձևավորվում է Հայաստանում արտադրված և ներմուծված ապրանքների վաճառքից: Կոկա-Կոլա Յելլենիկ Բոթլինգը հասույթի մասնաբաժինը տեղական արտադրության ապրանքների վաճառքից կազմել է 75% 2015-2017թթ. համար⁽²⁾:

2017թ-ին Կոկա-Կոլա Յելլենիկ Բոթլինգը բաժին է ընկել Հայաստանի ոչ ալկոհոլային խմիչքների արտադրությունից ձևավորված հասույթի 58.4%-ը և ընդամենը խմիչքների արտադրությունից ձևավորված հասույթի 12.1%-ը^(1,14):

Canadean-ի հաշվետվության⁽¹⁸⁾ տվյալների համաձայն՝ 2017թ-ին Կոկա-Կոլա Յելլենիկ Բոթլինգը Հայաստանում հանդիսացել է շուկայի առաջատարը ոչ ալկոհոլային խմիչքների ոլորտում:

Կոկա-Կոլա Յելլենիկ Բոթլինգի մասնաբաժինը Հայաստանի ոչ ալկոհոլային խմիչքների շուկայի տարբեր ենթաճյուղերում (ծավալ)⁽¹⁸⁾

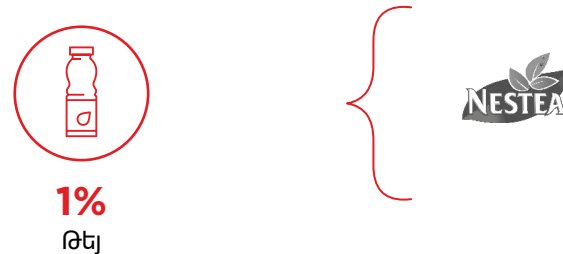
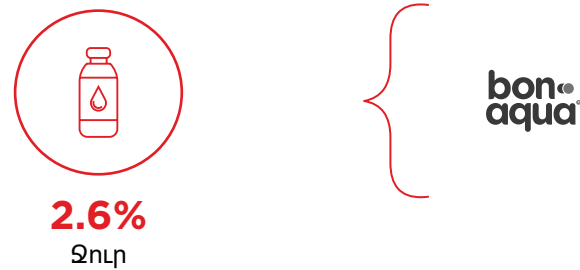
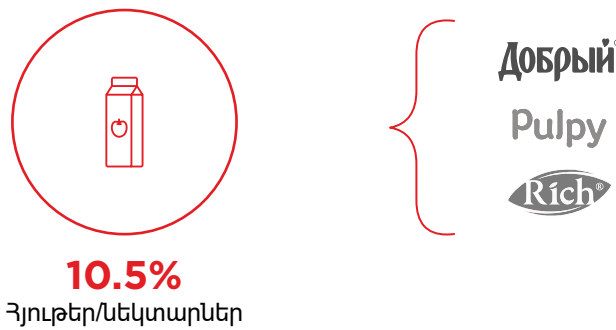
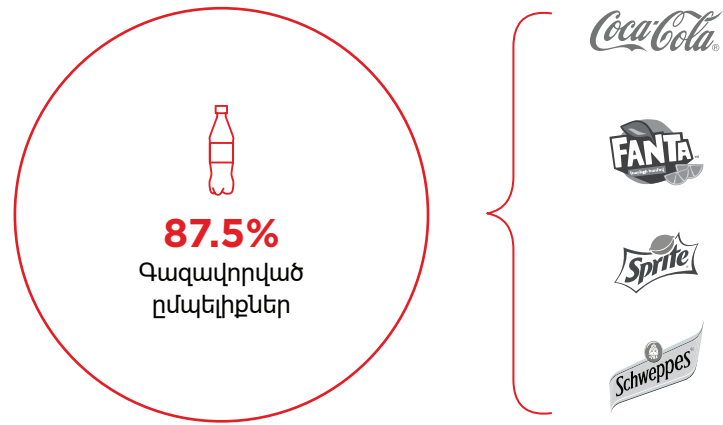

Աղբյուր. The Canadean

Ապրանքատեսակներ

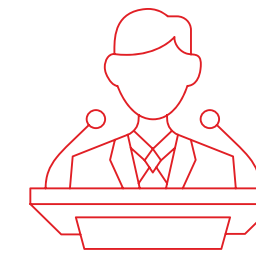
Հայաստանի շուկայում Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ն արտադրում և ներմուծում է հետևյալ ապրանքանիշերի ոչ ալկոհոլային ըմպելիքների լայն տեսականին: Coca-Cola, Coca-Cola Zero, Sprite, Fanta, Schweppes, BonAqua, Nestea, Burn, Powerade, Dobriy, Dobriy Pulpy և Rich:

Ստորև ներկայացված է Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի վաճառքի կառուցվածքն ըստ ապրանքատեսակների (ծավալ):

Աղբյուր: Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի տվյալներ

Որոշում կայացնողներ

8.03

Տնտեսական ազդեցության միջին գնահատական (միջին)

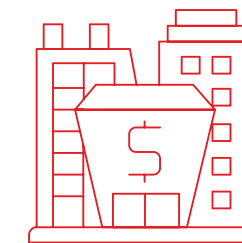
6.72

Սոցիալական ազդեցության միջին գնահատական (միջին)

5.13

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության միջին գնահատական (ցածր)

Գործընկեր ընկերություններ

9.66

Տնտեսական ազդեցության միջին գնահատական (բարձր)

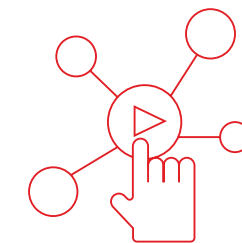
9.74

Սոցիալական ազդեցության միջին գնահատական (բարձր)

9.13

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության միջին գնահատական (բարձր)

Սոցիալական ոլորտում ազդեցություն ունեցողներ

8.27

Տնտեսական ազդեցության միջին գնահատական (միջին)

8.88

Սոցիալական ազդեցության միջին գնահատական (բարձր)

7.19

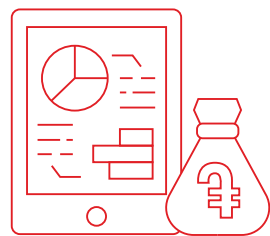
Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության միջին գնահատական (միջին)

Հարցման արդյունքները

Հարցման մեթոդաբանությունը

Սոցիալական, տնտեսական և շրջակա միջավայրի վրա Կոկա-Կոլա ՅՔԵԱ-ի ազդեցության վերաբերյալ արտաքին շահառուների՝ ոլորտում որոշում կայացնողների, սոցիալական ոլորտում ազդեցություն ունեցողների և գործընկեր ընկերությունների,¹¹ կարծիքը գնահատելու նպատակով՝ Կոկա-Կոլա ՅՔԵԱ-ն ներգրավեց Զեյ-Փի-Էմ-Ջի-ին նախապես մշակված հարցաշարի¹² հիման վրա նախարարությունների, այլ պետական կառույցների, ՅԿ-ների, միջազգային կազմակերպությունների, դեսպանատների, բիզնես գործընկերների հետ հարցազրույցներ անցկացնելու համար: Հարցազրույցների մասնակիցների ցանկը ներկայացված է Հավելված 3-ում: Հարցազրույցների մասնակիցների ցանկը մշակվել է Զեյ-Փի-Էմ-Ջի-ի կողմից Կոկա-Կոլա ՅՔԵԱ-ի Շահառուների կառավարման և աշխատանքների պլանավորման 2017թ. հաշվետվության⁽²⁴⁾ հիման վրա և համաձայնեցվել է Կոկա-Կոլա ՅՔԵԱ-ի հետ: Այս արդյունքները քիչ հավանական է, որ կարտացոլեն բոլոր շահառուների կարծիքը՝ հաշվի առնելով հարցազրույցների համար օգտագործված ընտրանքի փոքր չափը:

Հարցաշարը ներառում է երեք հիմնական բաժին. տնտեսական ազդեցություն, սոցիալական ազդեցություն և ազդեցություն շրջակա միջավայրի վրա: Հարցազրույցի մասնակիցներին առաջարկվել է յուրաքանչյուր հարցին տալ գնահատական 1-10 բալանոց համակարգում (1-5 ցածր, 6-8 միջին, 9-10 բարձր)¹³: Յուրաքանչյուր հարցի հետ կապված մենք խնդրել ենք տալ մեկնաբանություններ՝ առկայության դեպքում: Հարցազրույցների հարցաշարը ներկայացված է Հավելված 4-ում: Ըննարկման ենթակա հիմնական ոլորտները ներառում են.

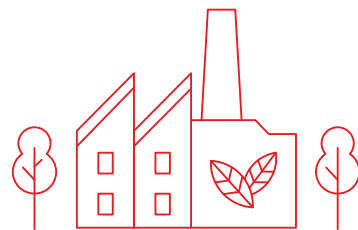
Տնտեսական ազդեցություն

- Հարկեր՝ շահութահարկ, եկամտային հարկ, ԱԱՀ
- Աշխատատեղերի ստեղծում
- Համախառն ավելացված արժեք
- Ներդրումներ
- Սննդի և խմիչքների մատակարարման շղթա
- Ազդեցությունը տնտեսական միջավայրի վրա

Սոցիալական ազդեցություն

- Իրականացված սոցիալական նախագծերը և դրանց արդյունավետությունը
- Կոկա-Կոլա ՅՔԵԱ-ի ազդեցությունը երկրի իմիջի վրա
- Սոցիալական պատասխանատվություն և բիզնես էթիկա
- Արտադրանքի որակ

Ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա

- Շրջակա միջավայրի պահպանությանն ուղղված ներդրումներ
- Ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա ածխածնի երկօքսիդի արտանետումների, փաթեթավորման, ջրի և էլեկտրաէներգիայի սպառման, տրանսպորտի և խմիչքները սառեցնող սարքավորումների տեսանկյունից
- Կոկա-Կոլա ՅՔԵԱ-ի կայուն զարգացման նպատակները

11. Որոշում կայացնողներ – կառավարություն, նախարարություններ և այլն

Սոցիալական ոլորտում ազդեցություն ունեցողներ – ՅԿ-ներ, միջազգային կազմակերպություններ, սոցիալական ցանցեր, ամողջապահության ոլորտի մասնագետներ և այլն

Գործընկեր ընկերություններ – մատակարարներ, սպառողներ, մանրածախ առևտրի կետեր և այլն

12. Ուսումնասիրության արդյունքները չեն ներառվել սոցիալական, տնտեսական և շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման վերլուծության մեջ, դրանք առանձին ներկայացվել են այս բաժնում՝ Կոկա-Կոլա ՅՔԵԱ-ի գործունեության սոցիալական, տնտեսական և շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության վերաբերյալ արտաքին շահառուների կարծիքը ներկայացնելու նպատակով:

13. Յուրաքանչյուր ոլորտի միջին գնահատականը հաշվարկվել է որպես յուրաքանչյուր մասնակցի կողմից յուրաքանչյուր հարցին տրված գնահատականների միջին:

Մոտեցում

Մոտեցում

Տնտեսական արդյունքը՝ ներկայացված համախառն ավելացված արժեքի (ՀԱԱ) տեսանկյունից

Ընկերության կողմից իրականացված տնտեսական գործունեության հիմնական չափման միջոցը նրա ընդհանուր ներդրումն է Հայաստանում՝ ՀԱԱ-ի տեսանկյունից: ՀԱԱ-ն առանձին ընկերության, արդյունաբերության ոլորտի կամ տնտեսության ճյուղի կողմից արտադրված ապրանքների և ծառայությունների տնտեսական արժեքի չափման միջոց է՝ առանց միջանկյալ սպառման (օրինակ՝ արտադրական գործընթացում օգտագործվող ապրանքների և ծառայությունների): Այն գնահատում է արտադրված ապրանքների և ծառայությունների արժեքի և դրանց արտադրության համար օգտագործված մուտքային ռեսուրսների, օրինակ՝ չմշակված կյութերի արժեքի տարբերությունը: Ազգային համախառն ներքին արդյունքը (ՀՆԱ) ներառում է տնտեսության բոլոր տնտեսական գործակալների կողմից ստեղծված ՀԱԱ-ի հանրագումարը²:

Կոկա-Կոլա ՀԲԶ-ի ներդրումը ՀԱԱ-ում գնահատվում է երեք հիմնական ուղղությամբ՝

Ուղղակի. առաջին մակարդակի ազդեցություն, երբ Կոկա-Կոլա ՀԲԶ-ի արտադրանքի պահանջարկը ստեղծում է բիզնես գործունեություն և արդյունք:

Անուղղակի. երկրորդ մակարդակի ազդեցություն, որը ձևավորվում է այն գործունեության և արդյունքի հիման վրա, որոնք ստեղծվում են Կոկա-Կոլա ՀԲԶ-ի արժեքի ստեղծման շղթայի միջոցով՝ իր սեփական գործունեության համար Կոկա-Կոլա ՀԲԶ-ի կողմից ապրանքների և ծառայությունների գնման արդյունքում³:

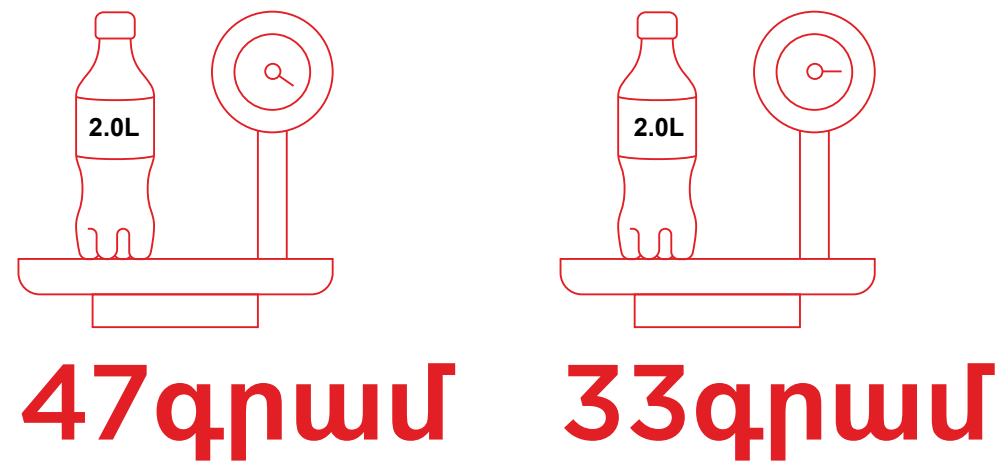
Ածանցյալ. մոլտիպլիկատորի ազդեցություն, որն առաջանում է Հայաստանի տնտեսությունում Կոկա-Կոլա-ի ուղղակի աշխատողների և Կոկա-Կոլա ՀԲԶ-ի Հայաստանի մատակարարման շղթայի աշխատողների կողմից Կոկա-Կոլա ՀԲԶ-ի գործունեության հետ կապված իրենց աշխատավարձը Հայաստանում ծախսելու արդյունքում: Այս ծախսումները առաջացնում են լրացուցիչ տնտեսական գործունեություն այն ընկերությունների համար, որոնցից այս աշխատողները գնում են ապրանքներ և ծառայություններ և այդ ընկերությունների սեփական առավել լայն արժեքի ստեղծման շղթաների համար:

Ուղղակի ՀԱԱ-ի ազդեցությունը չափելիս կիրառվում է հաշվարկի արտադրական մոտեցումը: Անուղղակի և ածանցյալ ազդեցությունները գնահատելիս կիրառվում է ծախսեր-արդյունք մոդելավորման մոտեցումը^{4,5}: Մեր վերլուծությունը հիմնված է Կոկա-Կոլա ՀԲԶ-ի մատակարարման շղթայի կառուցվածքի վրա, և վերլուծության համար օգտագործվել է Հայաստանին հատուկ ծախսեր-արդյունք աղյուսակը (ծախսեր-արդյունք աղյուսակի կառուցվածքը, մասնավորապես՝ տնտեսության ճյուղերի, վերջնական սպառման և առաջնային մուտքերի դասակարգումը ներկայացված են Հավելված 2-ում) և դրանից ստացված I և II կարգի մոլտիպլիկատորները: Այս աղյուսակները մատրիցային ձևով ցույց են տալիս տնտեսության ճյուղերի փոխկապակցվածությունն այն ապրանքների և ծառայությունների արժեքի (ծախսումներ) տեսանկյունից, որոնք պահանջվում են տնտեսության տվյալ ճյուղերում արդյունքի յուրաքանչյուր միավորի ստեղծման համար:

2. ՀԱԱ-ն համախառն ներքին արդյունքի (ՀՆԱ) հիմնական բաղադրիչն է, որը չափում է արտադրության արժեքը և հանդիսանում է տնտեսության վիճակի առանցքային ցուցանիշը: ՀԱԱ-ն օգտագործվում է ՀՆԱ-ն գնահատելու համար՝ միավորելով բոլոր արդյունաբերության ոլորտների և տնտեսության ճյուղերի ՀԱԱ-ն և ճշգրտելով հարկերի և սուբսիդիաների մասով՝ ամբողջ տնտեսության մակարդակով:
3. Հայաստանից դուրս կատարած ցանկացած ծախսում համարվում է «արտահոսք»: Մեր վերլուծության մեջ օգտագործվող տնտեսական մոլտիպլիկատորները կիրառվում են միայն Հայաստանի ներսում կատարած ծախսումների վրա:
4. Այս մոտեցումը մշակվել է տնտեսագետ Վասիլի Լեոնտևի կողմից: Վ. Լեոնտև, 1986թ. «Ծախսեր - արդյունք տնտեսագիտություն», Օքսֆորդի համալսարանի մամուլ:
5. Ծախսեր - արդյունք աղյուսակը վերցված է Eora տվյալների բազայից⁽¹²⁾: Eora աղյուսակի տվյալները համեմատվել են Հայաստանի Հանրապետության վիճակագրական կոմիտեի կողմից տրամադրված վիճակագրական տվյալների հետ: Առաջնային մուտքերի տվյալները (կառուցվածքը ներկայացված է Հավելված 2-ում) ճշգրտվել են՝ ՀՀ պաշտոնական վիճակագրության հետ համապատասխանություն ապահովելու համար: Ծճգրտումները կատարելիս Eora աղյուսակի կառուցվածքը և ճյուղային բաշխվածությունը պահպանվել են անփոփոխ:

Հարցում

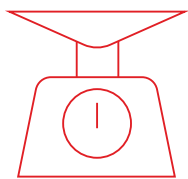
Թափոններ հավաքում ու վերամշակումը հանդիսանում են շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նվազեցման գործողությունների ծրագրի մի մաս: Կոկա-Կոլա ՅՔԶԼ-ն նպատակ ունի բարձրացնել իր սպառողների իրազեկվածությունը թափոնների կառավարման վերաբերյալ և քաջալերել չաղտոտել շրջակա միջավայրը:

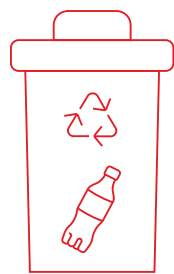
2017թ-ին BonAqua 2.0լ շշի քաշը 47 գրամից նվազեցվել է մինչև 33 գրամ (30%)⁽⁹⁾:

Ընկերության 2020թ. նպատակներն են⁽⁷⁾.

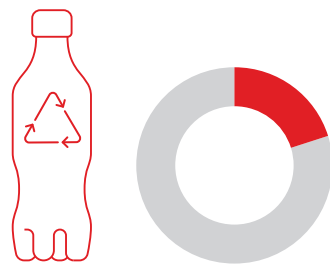
↓ 25%

Նվազեցնել առաջնային փաթեթավորման քաշը 25%-ով՝ արտադրված մեկ լիտր խմիչքի հաշվով

Վերամշակել շուկա մտնող ՊԷՏ փաթեթավորման մոտ 20%-ը

Արտադրության մեջ օգտագործվող ընդհանուր ՊԷՏ-ի 20%-ը ստանալ վերամշակված ՊԷՏ-ից և/կամ վերականգնվող նյութերից

Աշխատատեղերի ապահովում

Աշխատատեղերի ապահովումն այն կարևոր ուղղություններից մեկն է, որի միջոցով Կոկա-Կոլա ՅՔԶԼ-ն կատարում է իր ներդրումը Հայաստանի տնտեսության մեջ: Աշխատողների թվաքանակը չափվում է լրիվ դրույքին համարժեք (ԼԴՀ) միավորով:

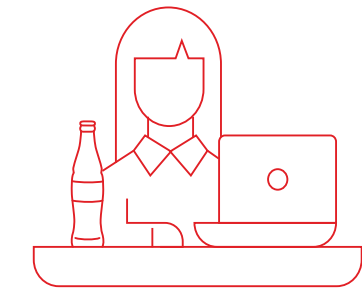
Աշխատատեղերի ապահովման ազդեցությունը նույնպես գնահատվում է ուղղակի, անուղղակի և ածանցյալ ազդեցության տեսանկյունից:

Ուղղակի. Կոկա-Կոլա ՅՔԶԼ-ի աշխատակիցները

Անուղղակի. աշխատատեղերի ապահովում՝ Կոկա-Կոլա ՅՔԶԼ-ի մատակարարման և առաքման շղթայում իրականացվող տնտեսական գործունեության արդյունքում

Ածանցյալ. աշխատատեղերի ապահովում՝ լրացուցիչ տնտեսական գործունեության արդյունքում, որն առաջանում է Հայաստանում ուղղակի և անուղղակի աշխատողների կողմից Կոկա-Կոլա ՅՔԶԼ-ի գործունեության հետ կապված իրենց աշխատավարձը Հայաստանում ծախսելու շնորհիվ

Աշխատատեղերի ապահովման ուղղակի և անուղղակի ազդեցությունները գնահատվում են նույն կերպ, ինչ որ ներդրումները ՀԱԱ-ում՝ կիրառելով ծախսումներ-արդյունք մոդելավորման մոտեցումը:

Ներդրումներ

Ներդրումային գործունեությունը տնտեսության մեջ Ընկերության ունեցած ազդեցության գնահատման համար կարևոր չափորոշիչ է հանդիսանում, քանի որ համարվում է տնտեսական աճը խթանող Նշանակալի գործոն:

Կոկա-Կոլա ՅՔԶԼ-ի ներդրումների մակարդակը որոշվում է հետևյալ ցուցանիշների միջոցով.

Սեփական կապիտալ ծախսումները 2015-2017 ֆինանսական տարիներին

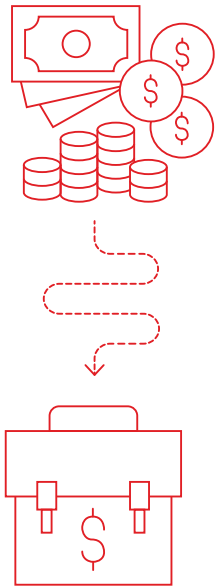

Կապիտալ ծախսումների ինտենսիվությունը

Կապիտալ ծախսումների ինտենսիվությունը գնահատվում է որպես Ընկերության կապիտալ ծախսումների և վերջինիս կողմից ստեղծած ուղղակի ՀԱԱ-ի հարաբերակցություն: Այն համեմատվում է երկրի մասշտաբով տնտեսության մեջ իրականացված կապիտալ ծախսումների միջին ինտենսիվության հետ՝ հաշվարկված որպես հիմնական կապիտալի սպառման հարաբերակցություն ՀԱԱ-ի:

Ֆիսկալ ազդեցություն

Կոկա-Կոլա ՅՔԵԱ-ի ընդհանուր ֆիսկալ ազդեցությունը ներառում է.

Ուղղակի ֆիսկալ ազդեցություն. Կոկա-Կոլա ՅՔԵԱ-ի կողմից տարեկան կտրվածքով պետական բյուջե կատարած վճարումների ամբողջ գումարը:

Ֆիսկալ ազդեցություն մատակարարման շղթայի և ածանցյալ տնտեսական գործունեության միջոցով. Մատակարարման շղթայի և ածանցյալ տնտեսական գործունեության արդյունքում ձևավորված ֆիսկալ ազդեցությունը գնահատվում է հետևյալ կերպ.

- Կոկա-Կոլա ՅՔԵԱ-ի մատակարարման և առաքման ցանցի միջոցով առաջացած ֆիսկալ ազդեցություն,
- առավել լայն մատակարարման շղթայի միջոցով առաջացած ֆիսկալ ազդեցություն:

Աշխատողների ֆիսկալ ազդեցություն. Աշխատողների ֆիսկալ ազդեցությունը գնահատում է Կոկա-Կոլա ՅՔԵԱ-ի ուղղակի աշխատողների միջոցով ձևավորված ֆիսկալ ազդեցությունը, ինչպես նաև Կոկա-Կոլա ՅՔԵԱ-ի անուղղակի և ածանցյալ աշխատողների միջոցով ձևավորված ֆիսկալ ազդեցությունը:

Տնտեսական ազդեցության հաշվարկը ներկայացված է Հավելված 5-ում:

Սոցիալական և բնապահպանական ազդեցություն

Սոցիալական և բնապահպանական ներդրումը գնահատելու համար մենք՝

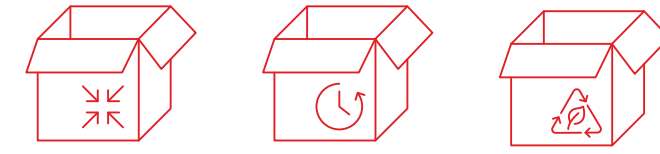

- իրականացրել ենք գրասենյակային հետազոտություն (տեղեկատվության աղբյուրների ամբողջական ցանկը ներկայացված է Հավելված 1-ում),
- վերլուծել ենք Կոկա-Կոլա ՅՔԵԱ-ի կողմից տրամադրված տեղեկատվությունը (Թեյ-Փի-Էմ-Ջի-ն չի իրականացրել տրամադրված տվյալների ճշգրտության ստուգում),
- իրականացրել ենք խմբային քննարկումներ Կոկա-Կոլա ՅՔԵԱ-ի կողմից իրականացված սոցիալական ծրագրերի շահառուների հետ:

Ազդեցության քանակական գնահատում չի իրականացվել, քանի որ դա նախատեսված չէր աշխատանքների շրջանակով: Մասնավորապես, մեր վերլուծությունը իրականացվել է տեղեկատվության վերոնշյալ աղբյուրների հիման վրա՝ առանց ամբողջական ազդեցության հատուկ գնահատման: Աշխատանքների շրջանակում ներառված ազդեցության ոլորտները և սոցիալական ծրագրերը համաձայնեցվել են Կոկա-Կոլա ՅՔԵԱ-ի հետ:

Թափոնների կառավարում, փաթեթավորում և վերամշակում

Կոկա-Կոլա ՅՔԵԱ-ն նպատակ ունի նվազեցնել փաթեթավորման պոտենցիալ ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա արտադրության յուրաքանչյուր փուլում՝ կիրառելով հետևյալ 3 սկզբունքները⁽⁷⁾.

Նվազեցնել Վերականգնել Վերօգտագործել

Թափոնների կառավարումն ԸՆկերության բնապահպանական գործունեության նպատակներից մեկն է⁽⁷⁾:

96.8% **98.6%**

Գործարանում առաջացած կոշտ թափոնների վերամշակված մասնաբաժինը

2016

Գործարանում առաջացած կոշտ թափոնների վերամշակված մասնաբաժինը

2017

Շրջակա միջավայրի համար վտանգավոր բոլոր թափոնները, ներառյալ՝ բենզինը, դիզելային վառելիքը և տարբեր քիմիական նյութերը, առանձնացվում են ԸՆկերության տարածքներում և հանձնվում են Կոկա-Կոլա ՅՔԵԱ-ի կողմից հաստատված վերամշակող ընկերություններին՝ նվազագույնի հասցնելով շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունը:

Near Loss ծրագրի շրջանակներում արձանագրված դեպքերը⁽⁷⁾

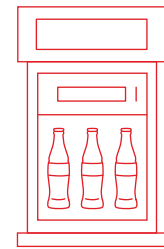

Մասնավորապես, աշխատողները խրախուսվում են տեղեկացնել ջրի, էներգիայի կամ թափոնների կորստի/ոչ պատշաճ օգտագործման մասին Near Loss ծրագրի շրջանակներում: Թեև Կոկա-Կոլա ՅՔԵԱ-ի աշխատանքային միջավայրում էական փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել, 2016թ-ին և 2017թ-ին ԸՆկերությանը տեղեկացվող դեպքերի քանակն աճել է ի համեմատություն 2015թ-ի: Սա կարող է դիտարկվել որպես շրջակա միջավայրի պահպանության վերաբերյալ աշխատողների իրազեկվածության բարձրացման ցուցանիշ:

Յուրաքանչյուր տարի Կոկա-Կոլա ՅՔԵԱ-ն կազմակերպում է պլաստիկ թափոններից գետերի գետավազանի մաքրման աշխատանքներ: Օրինակ՝ 2016թ-ին Դալար գետի գետավազանից հավաքվել է 220 պարկ չքայքայվող թափոն:

Խմիչքները սառեցնող սարքավորումներ

Կորպորատիվ պահանջները բավարարելու նպատակով՝ Կոկա-Կոլա ՅԲԲԱ-ն սկսել է օգտագործել շրջակա միջավայրին չվնասող խմիչքները սառեցնող սարքավորումներ (ԽՍՍ) 2011թ-ից⁽⁷⁾: Այդ ժամանակից ի վեր ԸՆկերությունը չի գնում հիդրոքլորֆտորածխածնով սառեցնող սարքավորումներ և օգտագործում է հիդրոածխածնով և ածխածնի երկօքսիդով սառեցնող սարքավորումներ, որոնք չեն քայքայում օզոնային շերտը:

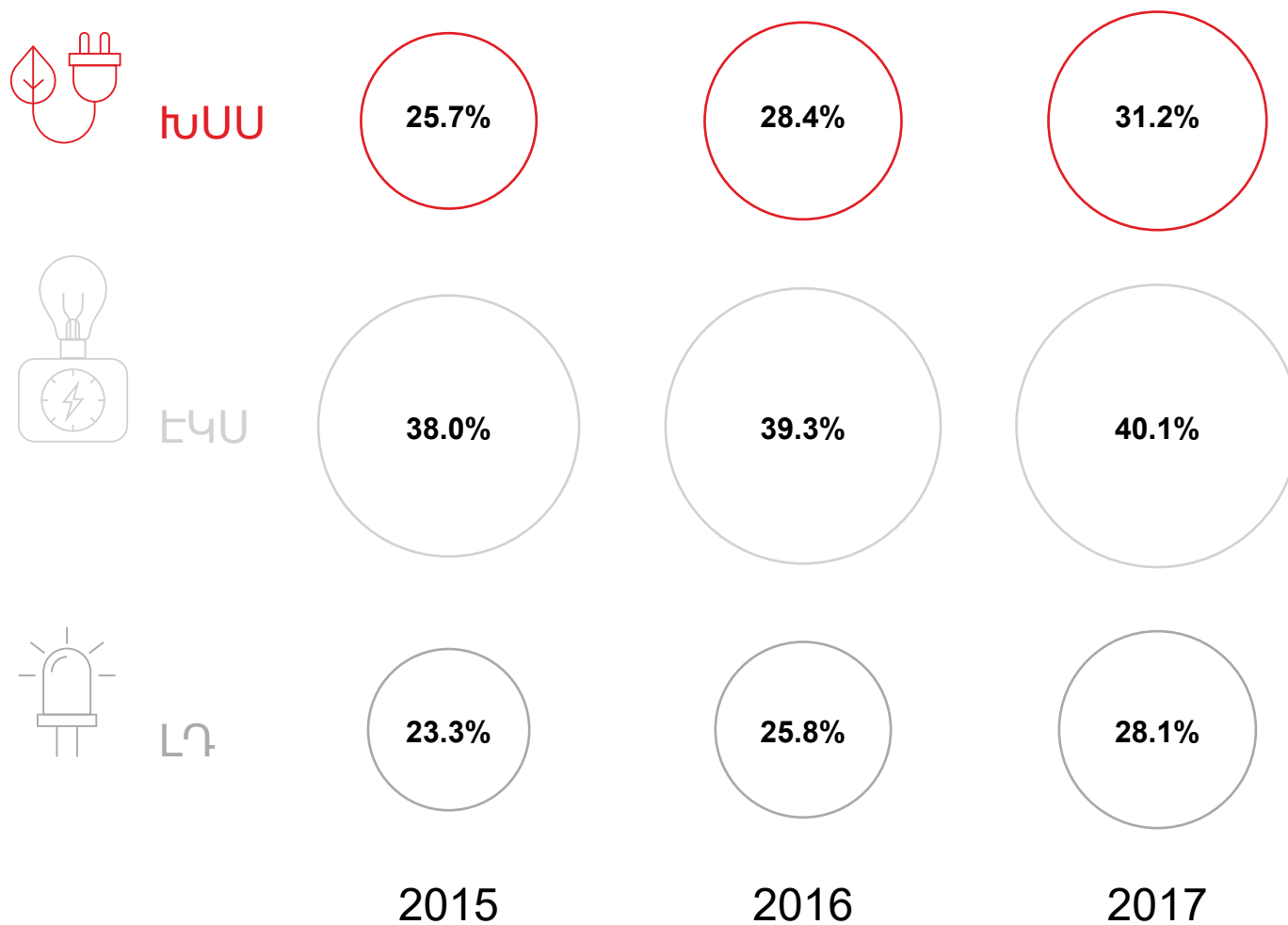

100%

ԸՆկերության նպատակն է 2030թ-ին 100%-ով անցում կատարել շրջակա միջավայրին չվնասող սառեցնող սարքավորումների⁽⁸⁾:

Սառեցնող սարքավորումներում Կոկա-Կոլա ՅԲԲԱ-ն օգտագործում է նաև Էներգախնայող սարքեր, մասնավորապես ԷԿՍ (Էլեկտրաէներգիայի կառավարման սարք) և ԼԴ (լուսարձակող դիոդային) լամպեր:

Շրջակա միջավայրին չվնասող խմիչքները սառեցնող սարքավորումների մասնաբաժինը և ԷԿՍ և ԼԴ պարունակող սարքավորումների մասնաբաժինը, 2015-2017թթ.

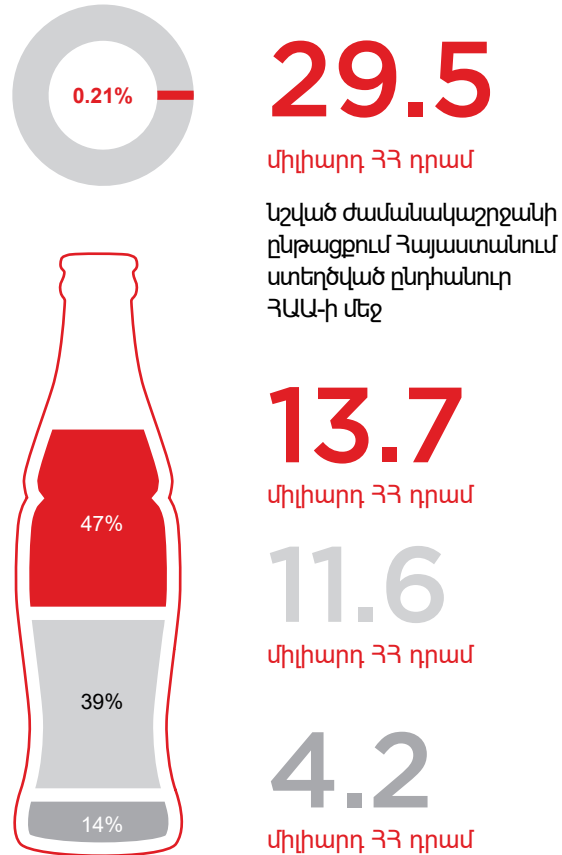

Աղբյուր. Կոկա-Կոլա ՅԲԲԱ-ի տվյալներ

Կոկա-Կոլա ՅԲԲԱ-ի ազդեցությունը Հայաստանի տնտեսության վրա

Տնտեսական ազդեցությունը համախառն ավելացված արժեքի տեսանկյունից

Տնտեսական ազդեցությունը համախառն ավելացված արժեքի տեսանկյունից

Մեր գնահատմամբ 2015-2017թթ. ժամանակաշրջանում Կոկա-Կոլա ՀԲԶԱ-ն ստեղծել է **29.5 միլիարդ ՀՀ դրամ** ընդհանուր գումարով ՀԱԱ Հայաստանի տնտեսությունում՝ ներառյալ անուղղակի և ածանցյալ ազդեցությունները: Այն կազմել է նշված ժամանակաշրջանի ընթացքում Հայաստանում ստեղծված ընդհանուր ՀԱԱ-ի **0.21%-ը**⁽¹⁴⁾:

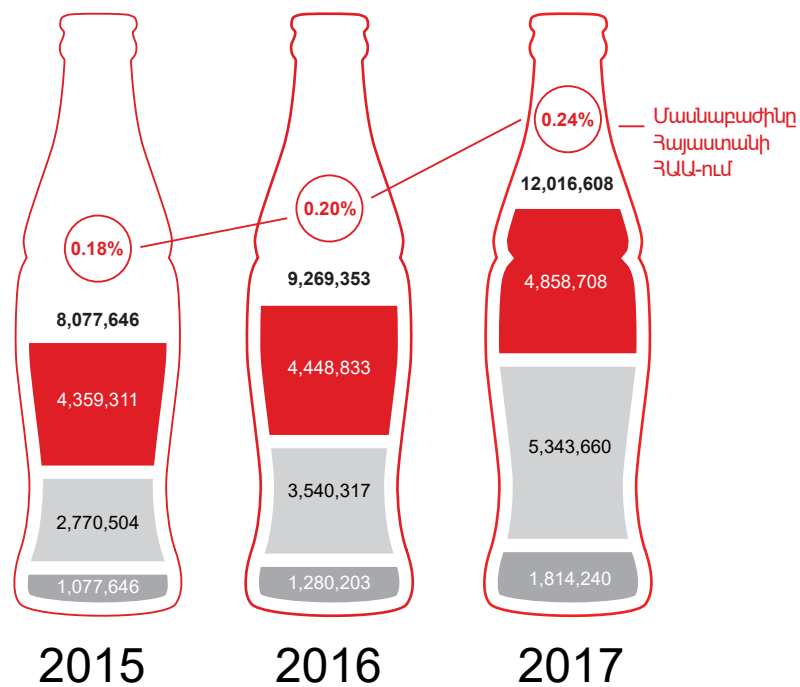
29.5 միլիարդ ՀՀ դրամի մեջ

Ընկերության սեփական գործունեության արդյունքում ստեղծված ուղղակի ՀԱԱ^(1, 20):

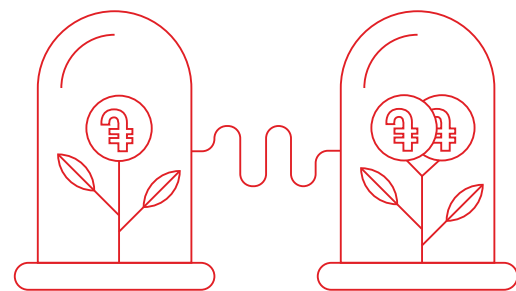
Հայաստանում գործող 1-ին կարգի (ուղղակի) մատակարարների գծով Ընկերության ծախսումների և մատակարարման առավել լայն շղթայում ձևավորած գործունեության արդյունքում Ընկերության կողմից ստեղծված անուղղակի ՀԱԱ^(2,20):

Ընկերության ուղղակի և անուղղակի աշխատողների կողմից Կոկա-Կոլա ՀԲԶԱ-ի գործունեության հետ կապված իրենց աշխատավարձը Հայաստանում ծախսելու արդյունքում Ընկերության կողմից ստեղծված ածանցյալ ՀԱԱ^(2, 20):

ՀԱԱ-ի գծով ազդեցության մանրամասն կառուցվածք տարեկան կտրվածքով 2015 -2017թթ. համար, հազ. ՀՀ դրամ

Աղբյուր. Կոկա-Կոլա ՀԲԶԱ-ի տվյալներ, ՀՀԿԿ, Զեյ-Փի-Էմ-Ջի-ի հաշվարկներ

2017թ-ին Կոկա-Կոլա ՀԲԶԱ-ի կողմից ստեղծված ուղղակի ՀԱԱ-ի յուրաքանչյուր **1 ՀՀ դրամի** դիմաց Հայաստանի տնտեսության մեջ ստեղծվել է լրացուցիչ **1.5 ՀՀ դրամ** անուղղակի և ածանցյալ ՀԱԱ^(2,20):

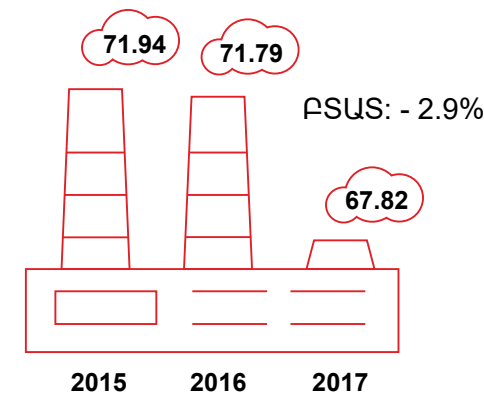
Կոկա-Կոլա ՀԲԶԱ-ի կողմից ստեղծված ընդհանուր ՀԱԱ-ի մասնաբաժինը Հայաստանի ՀԱԱ-ում 0.18%-ից աճել է մինչև 0.24% 2015-2017թթ. ընթացքում:

- Ուղղակի ՀԱԱ
- Անուղղակի ՀԱԱ
- Ածանցյալ ՀԱԱ

Ածխածնի երկօքսիդի արտանետումներ և կլիմայի փոփոխություն

Կոկա-Կոլա ՀԲԶԱ-ն որդեգրել է մոտեցում ուղղված կլիմայի պաշտպանության հարցերին: Վերջին 5 տարիների ընթացքում Կոկա-Կոլա ՀԲԶԱ-ն նախաձեռնել է միջոցառումներ ածխածնի երկօքսիդի (CO₂) ուղղակի արտանետումների ինտենսիվությունը նվազեցնելու ուղղությամբ⁽⁷⁾: Արդյունքում, 2015թ-ից 2017թ. ընկած ժամանակաշրջանում Ընկերությունը նվազեցրել է արտադրված մեկ լիտր ըմպելիքի հաշվով CO₂ արտանետումները 5.7%-ով⁽⁶⁾:

CO₂ արտանետումները արտադրված մեկ լիտր խմիչքի հաշվով, գրամ

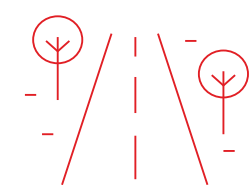
Աղբյուր. Կոկա-Կոլա ՀԲԶԱ-ի տվյալներ

Հարկ է նշել, 2015-2017թթ. ընթացքում Կոկա-Կոլա ՀԲԶԱ-ի արտադրության ընդհանուր ծավալի **15.2%** աճի արդյունքում 2017թ-ին ընդհանուր CO₂ արտանետումներն ավելացել են **8.6%-ով** ի համեմատություն 2015թ-ի:

Խնայողությունների շնորհիվ 2017թ-ին CO₂ արտանետումները **0.5%-ով** ցածր էին բյուջեով նախատեսված ցուցանիշից⁽⁶⁾:

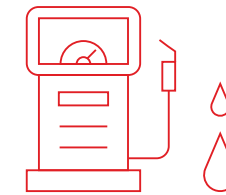
Ընկերության նպատակն է 2020թ-ին CO₂ արտանետումները հասցնել **45գր.** արտադրված մեկ լիտր խմիչքի հաշվով, ինչը **33.6%-ով** ցածր է 2017թ-ի ցուցանիշից⁽⁶⁾:

Ածխածնի երկօքսիդի արտանետումները նվազեցնելու նպատակով Կոկա-Կոլա ՀԲԶԱ-ն խրախուսում է իր վարորդներին հետևել Էկո-երթնեկության սկզբունքներին, որի նպատակով կազմակերպվում են հատուկ դասընթացներ⁽⁷⁾:

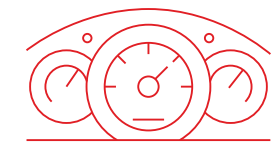
5.1%

2017թ. քված կիլոմետրերի աճ

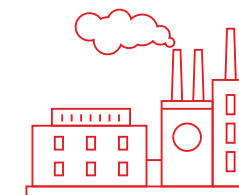
8.7%

Վարորդներն օգտագործել են ավելի քիչ վառելիք ի համեմատություն 2015թ.

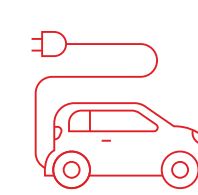
13.1%

Վարորդներն օգտագործել են ավելի քիչ վառելիք 100կմ հաշվով ի համեմատություն 2015թ.

↓9.9%

Կոկա-Կոլա ՀԲԶԱ-ի ավտոմեքենաների պարկի ընդհանուր ածխածնի երկօքսիդի արտանետումները նվազել են ի համեմատություն 2015թ.

↓14.9%

Կոկա-Կոլա ՀԲԶԱ-ի ավտոմեքենաների պարկի ընդհանուր ածխածնի երկօքսիդի արտանետումները 100 կմ հաշվով նվազել են ի համեմատություն 2015թ.

Էլեկտրաէներգիայի օգտագործման արդյունավետություն

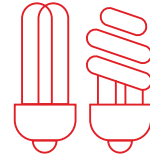
Էներգիայի արդյունավետ օգտագործումը Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի բնապահպանական գործունեության մեկ այլ առաջնահերթ խնդիր է: Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ն կատարելագործում է էլեկտրաէներգիայի օգտագործման արդյունավետությունը՝ անցում կատարելով առավել Էներգաարդյունավետ աղբյուրների և մշակելով շրջակա միջավայրի վրա նվազագույն ազդեցություն ունեցող ածխածնի հիմքով տեխնոլոգիաներ⁽⁷⁾:

Գործարանում կիրառվում է միջազգային Բնապահպանական կառավարման համակարգի ISO 14001 ստանդարտը: Գործարանում իրականացվում է նաև տարեկան աուդիտ՝ Կոկա-Կոլա ընկերության որակի համակարգի ստանդարտների հետ համապատասխանությունը ստուգելու համար:

Հին սարքավորումները փոխարինվում են նորերով՝ արտադրական գործընթացի ընթացքում էլեկտրաէներգիայի սպառման ծավալը նվազեցնելու նպատակով:

Արտադրանքն առաքվում է շուկա քիչ ծավալով ածխածնի երկօքսիդ արտանետող տրանսպորտային միջոցներով:

Ընկերությունը ձեռք է բերել խմիչքները սառեցնող սառնարանների նոր տեսակներ, ինչպես նաև էլեկտրաէներգիայի կառավարման սարքավորումներ, որոնք թույլ կտան ապահովել խմիչքները սառեցնող սարքավորումների արդյունավետությունը:

Ընկերության 2020թ. նպատակն է իր կողմից օգտագործվող էլեկտրաէներգիայի **40%-ը** ստանալ Էներգիայի վերականգնվող և մաքուր աղբյուրներից:

2016թ-ին էլեկտրաէներգիայի սպառման ծավալի մի փոքր աճը բացատրվում է շաքարի օշարակի ֆիլտրման նոր գերարդիական տեխնոլոգիական համակարգի ներդրմամբ: Համակարգը մաքրում է սպիտակ օշարակը՝ բարձրացնելով արտադրանքի որակը: Չուգահեռաբար Էներգախնայողությանն ուղղված միջոցառումների իրականացման շնորհիվ Ընկերությանը հաջողվել է 2017թ-ին նվազեցնել էլեկտրաէներգիայի սպառման ծավալները՝ հասցնելով 2015թ-ի մակարդակին:

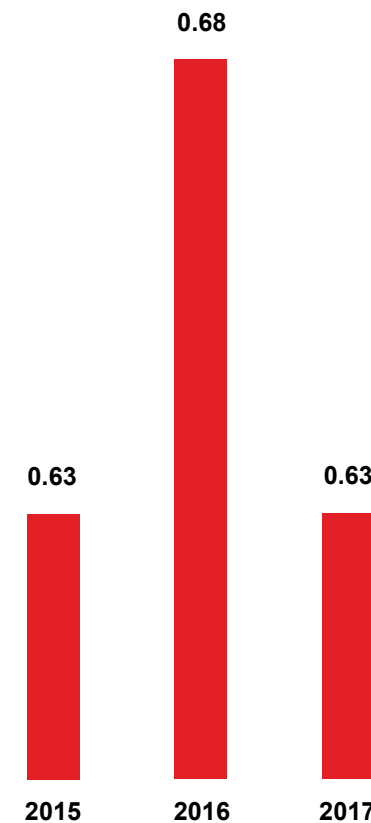
2015-2017թթ. ընթացքում Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի ըմպելիքի արտադրության ընդհանուր ծավալի **15.2%** աճի արդյունքում 2017թ-ին էլեկտրաէներգիայի սպառումն ավելացել է **15.2%-ով** ի համեմատություն 2015թ-ի:

Խնայողությունների շնորհիվ 2017թ-ի էլեկտրաէներգիայի սպառման մակարդակը **10%-ով** ցածր էր բյուջեով նախատեսված ցուցանիշից⁽⁸⁾:

Ընկերության նպատակն է 2020թ-ին ապահովել **0.54 ԱՁ** էլեկտրաէներգիայի սպառում արտադրված մեկ լիտր խմիչքի հաշվով, ինչը **14.3%-ով** ցածր է 2017թ-ի ցուցանիշից⁽⁹⁾:

Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի կողմից որդեգրված էլեկտրաէներգիայի օգտագործման արդյունավետության բարձրացման ռազմավարությունը համապատասխանում է Երևան քաղաքի ջերմոցային գազի արտանետումների կրճատման վերաբերյալ ստանձնած պարտավորություններին: 2014թ. սեպտեմբերի 9-ին Երևանի քաղաքապետարանը միացել է կլիմայի և էներգիայի վերաբերյալ ԵՄ Զաղաքապետների դաշնագրին: Զաղաքապետների դաշնագրին միանալով՝ Երևանը, իր պարտականությունների շրջանակում և ղեկավարվելով Կայուն Էներգիայի գործողությունների ծրագրով⁽¹⁷⁾ սահմանված սկզբունքներով, պարտավորվել է 2020թ-ին Երևանում ջերմոցային գազի արտանետումները կրճատել առնվազն 20%-ով՝ Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի 2012թ. բազային ցուցանիշների համեմատ⁽¹⁷⁾:

Էլեկտրաէներգիայի սպառումը արտադրված մեկ լիտր խմիչքի հաշվով, ԱՁ

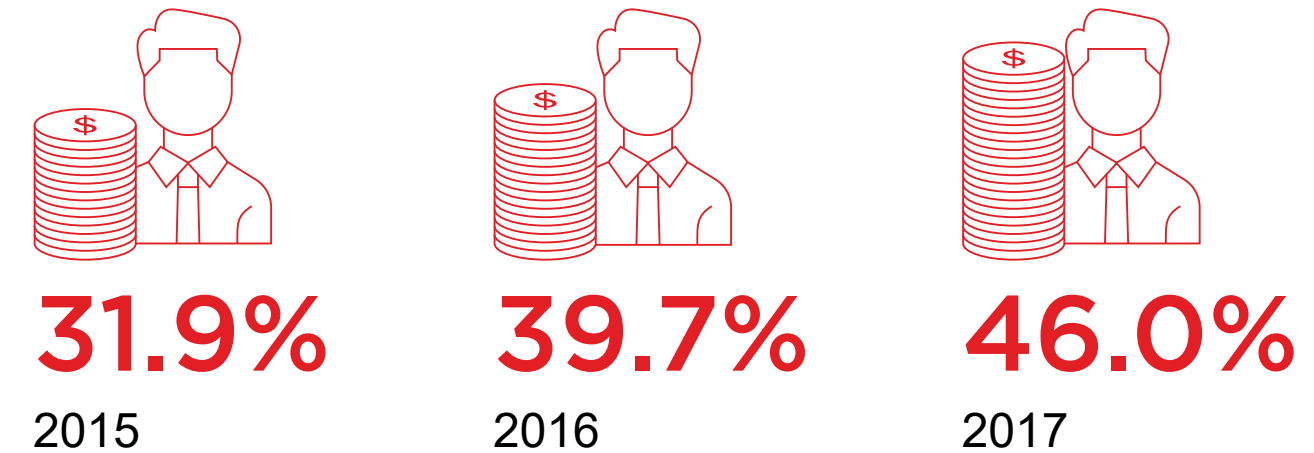
Աղբյուր. Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի տվյալներ

Արտադրության մեջ Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ն հիմնականում օգտագործում է հետևյալ ապրանքները և բաղադրիչները՝ օշարակ, պրեֆորմներ, ջուր, շաքար, փաթեթավորման նյութեր և այլն: Վերը նշվածներից Ընկերությունը տեղական շուկայից ներկայումս ձեռք է բերում պրեֆորմներ, ջուր, շաքար և փաթեթավորման նյութերի մի մասը:

2015-2017թթ. ընթացքում Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ն ավելացրել է տեղական մատակարարների գծով ծախսումների մասնաբաժինը ընդհանուր մատակարարների գծով ծախսումների մեջ (ըստ արժեքի), ինչը դրական ազդեցություն է ունեցել Ընկերության՝ ՀԱԱ-ի գծով ազդեցության վրա՝ մուլտիպլիկատորի էֆեկտով:

Տեղական արտադրության շաքարի օգտագործում. 2016թ-ին Ախուրյանի շաքարի գործարանը սերտիֆիկացվեց Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի կողմից և վերջինս սկսեց կիրառել տեղական արտադրության շաքար արտադրության մեջ: Տեղական արտադրության շաքարի օգտագործումը թույլ է տալիս ավելացնել Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի կողմից ստեղծված ընդհանուր ՀԱԱ-ն: Տեղական արտադրության շաքար գնելու համար կատարած ծախսումների մասնաբաժինը տեղական գնումների գծով ընդհանուր ծախսումներում կազմել է 0.1%, 5.1% և 8.8% համապատասխանաբար 2015թ-ին, 2016թ-ին և 2017թ-ին:

Տեղական մատակարարների գծով ծախսումների մասնաբաժինը ընդհանուր մատակարարների գծով ծախսումների մեջ (ըստ արժեքի), 2015 – 2017թթ.

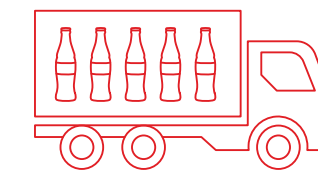
Աղբյուր. Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի տվյալներ, Բեյ-Փի-Էս-Ջի-ի հաշվարկներ

Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ն իր եկամուտը ստանում է Հայաստանում արտադրված և ներմուծված ապրանքների վաճառքից: 2015-2017թթ. Հայաստանում արտադրված ապրանքների վաճառքից ստացված հասույթի մասնաբաժինը ընդհանուր հասույթի մեջ կազմել է 75%:

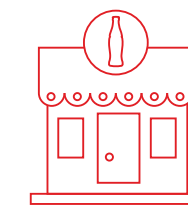
Մենք իրականացրել ենք նաև Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի՝ ուղղակի, անուղղակի և ածանցյալ ՀԱԱ-ի գծով ազդեցության վերլուծություն՝ ըստ տնտեսության ճյուղերի, մակրամասները ներկայացված են ստորև բերված գրաֆիկներում: Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի կողմից տրամադրված ֆինանսական տեղեկատվության համաձայն⁽²⁾՝ 2015-2017թթ. ընթացքում ՀԱԱ-ի աճի հիմնական խթանները եղել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերը.

Մուտք և խմիչքներ. հիմնականում արտադրական նպատակով տեղական արտադրության շաքարի ձեռք բերման շնորհիվ

Տրանսպորտ. հիմնականում ներմուծման երկրների տեղակայվածության և ներմուծվող ապրանքատեսակների փոփոխության շնորհիվ

Մեծածախ և մանրածախ առևտուր. հիմնականում տեղական առաքման ծավալների աճի շնորհիվ

Կոկա-Կոլա ՅՔԸԱ-ի՝ ուղղակի և անուղղակի ՅԱԱ-ի գծով ազդեցությունը Հայաստանում՝ ըստ տնտեսության ճյուղերի, 2015-2017թթ., մլն. ՀՀ դրամ

Սնունդ և խմիչքներ

110

2015

437

2016

1,033

2017

Տրանսպորտ

16

2015

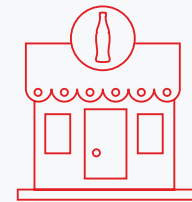
390

2016

756

2017

Մեծածախ և անրածախ առևտուր

1,403

2015

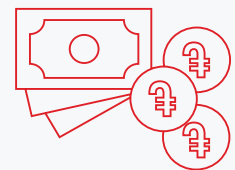
1,341

2016

1,863

2017

Ֆինանսական միջնորդություն և բիզնես գործունեություն

602

2015

737

2016

934

2017

- Ուղղակի ՅԱԱ
- Անուղղակի ՅԱԱ, 1-ին կարգի մատակարարների ՅԱԱ
- Անուղղակի ՅԱԱ, մատակարարման առավել լայն շղթայի ՅԱԱ

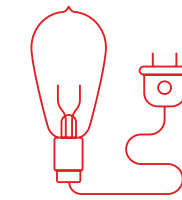
Ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա

Հիմնական ուղղությունները

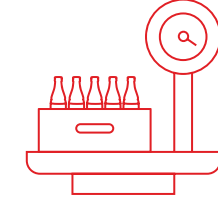
Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունը նվազագույնի հասցնելը Կոկա-Կոլա ՅՔԸԱ-ի առաջնային նպատակներից մեկն է: Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունը նվազագույնի հասցնելու նպատակով իրականացվող գործողությունների հիմնական ուղղությունները հետևյալն են⁽⁷⁾:

Նվազեցնել ջրի սպառումը արտադրված մեկ լիտր խմիչքի հաշվով

Նվազեցնել էլեկտրաէներգիայի սպառումը արտադրված մեկ լիտր խմիչքի հաշվով

Նվազեցնել փաթեթավորման քաշը արտադրված մեկ լիտր խմիչքի հաշվով

Նվազեցնել ածխածնի երկօքսիդի արտանետումները արտադրված մեկ լիտր խմիչքի հաշվով

Ընդլայնել թափոնների վերամշակման ծավալները և խստորեն կառավարել վտանգավոր թափոնները

Աշխատողներին ներգրավել շրջակա միջավայրի պահպանության հարցերում

Ջրի օգտագործման արդյունավետություն

Կոկա-Կոլա ՅՔԸԱ-ն առաջնահերթություն է տալիս արտադրության հիմնական բաղադրիչ հանդիսացող ջրային ռեսուրսների պահպանմանը և արդյունավետ օգտագործմանը: 2017թ-ին ջրի սպառումն արտադրանքի մեկ լիտրի հաշվով նվազել է **2.7%-ով** 2015թ-ի համեմատ:

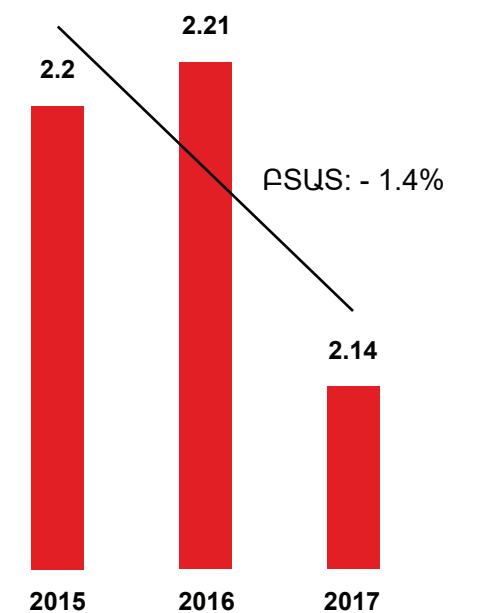
Թեև 2015-2017թթ. ընթացքում Կոկա-Կոլա ՅՔԸԱ-ի ըմպելիքների ընդհանուր արտադրությունն աճել է **15.2%-ով**, 2017թ-ին ջրօգտագործման ընդհանուր ծավալն աճել է ընդամենը **12.1%-ով** 2015թ. համեմատ:

Խնայողությունների շնորհիվ 2017թ-ի ջրի սպառման մակարդակը **5.3%-ով** ցածր էր բյուջեով նախատեսված ցուցանիշից⁽⁸⁾:

Ընկերության նպատակն է 2020թ-ին ապահովել **1.95** լիտր ջրի սպառում արտադրված մեկ լիտր խմիչքի հաշվով, ինչը **8.9%-ով** ցածր է 2017թ. ցուցանիշից⁽⁸⁾:

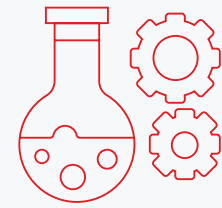
2017թ-ին Կոկա-Կոլա ՅՔԸԱ-ն միացել է Ջրային ռեսուրսների կառավարման միջազգային դաշինքին: Անդամակցությունը բաց է այն կազմակերպությունների համար, որոնք նպատակ ունեն համատեղ ուժերով լուծել ջրային ռեսուրսների հետ կապված խնդիրները: Անդամակցությունը Ջրային ռեսուրսների կառավարման միջազգային դաշինքին ծառայում է որպես պլատֆորմ՝ գիտելիքների փոխանակման համար և որպես միջոց՝ ջրային ռեսուրսների հետ կապված նպատակների իրագործման համար: Ջրային ռեսուրսների կառավարման միջազգային դաշինքի միջոցով ձեռք բերված գիտելիքներն օգնում են դաշինքի անդամներին կատարելագործել ջրային ռեսուրսների կառավարման իրենց համակարգերը:

Ջրի սպառումը արտադրված մեկ լիտր խմիչքի հաշվով, լիտր

Աղբյուր. Կոկա-Կոլա ՅՔԸԱ-ի տվյալներ

Կոկա-Կոլա ՅԲԲԱ-ի գործունեության ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա Հայաստանում

Նավթ, քիմիական և ոչ հանքային կյուլներ

251

2015

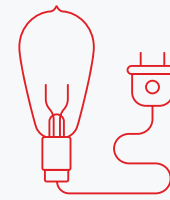
232

2016

325

2017

Կոմունալ ծառայություններ (էլեկտրաէներգիա, գազ, ջուր, կապ)

211

2015

202

2016

233

2017

Այլ

178

2015

165

2016

199

2017

Կոկա-Կոլա ՅԲԲԱ

4,359

2015

4,449

2016

4,859

2017

Ծանոթագրություն. Կոկա-Կոլա ՅԲԲԱ-ի՝ ուղղակի ՅԱԱ-ի գծով ազդեցությունը ներկայացված է առանձին, սակայն կազմում է սննդի և խմիչքների ոլորտի մաս:

Աղբյուր. Կոկա-Կոլա ՅԲԲԱ-ի տվյալներ, Թեյ-Փի-Էս-Ջի-ի հաշվարկներ

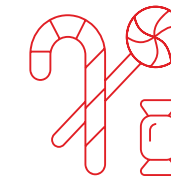
Կոկա-Կոլա ՅՔԲԱ-ի՝ ածանցյալ ՅԱԱ-ի գծով ազդեցությունը Հայաստանում՝ ըստ տնտեսության ճյուղերի, 2015-2017թթ., մլն. դրամ

	Սնունդ և խմիչքներ	17	72	156
	Տրանսպորտ	6	152	295
	Մեծածախ և մանրածախ առևտուր	543	519	721
	Ֆինանսական միջնորդություն և բիզնես գործունեություն	112	138	174
	Նավթ, քիմիական և ոչ հանքային նյութեր	62	58	81
	Կոմունալ ծառայություններ (էլեկտրաէներգիա, գազ, ջուր, կապ)	38	36	42
	Այլ	66	63	75
	Կոկա-Կոլա ՅՔԲԱ	223	242	270
		2015	2016	2017

Ծանոթագրություն. Կոկա-Կոլա ՅՔԲԱ-ի՝ ածանցյալ ՅԱԱ-ի գծով ազդեցությունը ներկայացված է առանձին, սակայն կազմում է սննդի և խմիչքների ոլորտի մաս:

Աղբյուր. Կոկա-Կոլա ՅՔԲԱ-ի տվյալներ, Բեյ-Փի-Էմ-Ջի-ի հաշվարկներ

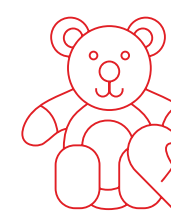
Կորպորատիվ սոցիալական պատասխանատվության այլ նախագծեր¹⁰

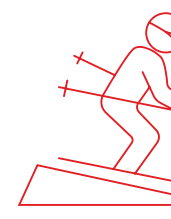
Ամանորյա տոնական նախաձեռնություններ. Զաղցրավենիք և այլ նվերներ մանկատան երեխաների համար

Աջակցություն Տիկնիկային թատրոնների միջազգային փառատոնին, 2016թ.

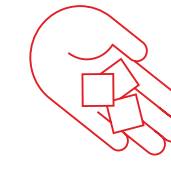
2017թ-ին Կոկա-Կոլա ՅՔԲԱ-ն ստորագրել է Փոխըմբռնման հուշագիր «Օրբան» բարեգործական ՀԿ-ի հետ՝ ընդլայնելով երկարաժամկետ համագործակցության շրջանակները: Հուշագրի համաձայն՝ Կոկա-Կոլա ՅՔԲԱ-ի աշխատողները կամավոր կերպով օգնում են «Օրբան»-ի երեխաներին կատարել դպրոցի տնային աշխատանքները: Նրանք նաև մասնակցում են բարեգործական կազմակերպության մշակութային և արտադպրոցական նախաձեռնություններին:

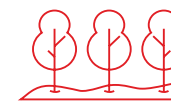
կազմակերպում (2014-2015թթ.): Նախագիծն իրականացվել է ՀՀ սպորտի և երիտասարդության հարցերի նախարարության, «Գլոբալ Շեյփերս» ՀԿ-ի և «ՄԱՐՕԳ» կրեատիվ գործակալության հետ համատեղ՝ Երևանի քաղաքապետարանի աջակցությամբ: Նախագիծն նպատակն էր բարձրացնել Հայաստանի բնակչության իրազեկվածությունն ակտիվ և առողջ ապրելակերպի մասին՝ պարբերաբար կազմակերպվող սպորտային նախաձեռնություններում և մրցույթներում բնակչությանը ներգրավելու միջոցով⁽¹⁰⁾:

«Կրկին մաքուր դարձնել Հայաստանը», 2017թ.

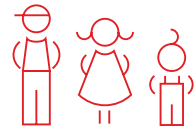
Կայուն զարգացման փորձի փոխանակում այլ ընկերությունների համար, 2017թ.

Ծառատունկ, 2017թ.

10. Նշված նախաձեռնությունների ազդեցությունը գնահատված չէ:

Երիտասարդության զարգացում

Գործազրկությունը երիտասարդների շրջանում շարունակում է մնալ Հայաստանում առկա առաջնային խնդիրներից մեկը: Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի սոցիալական ներդրումն այս ոլորտում նպատակ ունի դասընթացների միջոցով զարգացնել կյանքի և բիզնես հմտությունները, որոնք կօգնեն երիտասարդներին դարձնել պրոֆեսիոնալ աշխարհի անցում կատարելիս⁽⁷⁾:

Երիտասարդների զարգացում

Այս խնդրի լուծմանը նպաստելու նպատակով Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ն 2017թ-ին նախաձեռնեց «Երիտասարդների զարգացում» նախագիծը, որի նպատակն է աջակցել 18-30 տարեկան երիտասարդներին նրանց մասնագիտական ձգտումների իրագործման հարցում: Նախագիծը շահառուները խոցելի խմբերի երիտասարդ ներկայացուցիչներ են, հատկապես մարզերից, ինչպես նաև բուհերի շրջանավարտներ են և պոտենցիալ երիտասարդ ձեռներեցներ:

Նախագծի շրջանակներում կազմակերպվել են հարցազրույցների, ինքնակենսագրություն գրելու, ինքնազարգացման և ինքնագնահատման հմտությունների վերաբերյալ դասընթացներ, որոնք վարել են պրոֆեսիոնալ դասընթացավարներ: Ծրագիրն իրականացվում է «Այ Էյ Բի» բիզնեսի միջազգային ակադեմիայի կողմից՝ ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության աջակցությամբ: Դասընթացները կազմակերպվել են Երևանում, Լոռու, Շիրակի, Կոտայքի, Արմավիրի, Արարատի, Արագածոտնի, Տավուշի, Գեղարքունիքի, Վայոց Ձորի և Սյունիքի մարզերում: Հաշվետվության պատրաստման պահի դրությամբ նախագիծն արդեն մասնակցել էր 2,000 երիտասարդ: Ընկերության նպատակն է ներգրավել 2,100 մասնակից (500՝ Երևանից և 1600՝ մարզերից) մինչ 2018թ. ավարտը և 8,000 մասնակից՝ մինչև 2020թ.: Նախագծի հաջորդ փուլում պլանավորվում է կազմակերպել դասընթացներ բիզնես հմտությունների վերաբերյալ՝ հատկապես երիտասարդ ձեռներեցների համար:

«Երիտասարդների զարգացում» նախագծի ազդեցությունը շահառուների կարիերայի զարգացման վրա գնահատելու համար ԶԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ-ին կազմակերպեց խմբակային քննարկումներ նախագծի շահառուների հետ Երևանում (21 մասնակից) և Վանաձորում (19 մասնակից): Քննարկումները ցույց տվեցին, որ նախագիծը դրական արդյունքներ է ունեցել: Քննարկումների մասնակիցները հիմնականում գոհ էին դասընթացների ընթացքում ձեռք բերած հմտություններով և գիտելիքներով, նրանցից ոմանք նշեցին, որ աշխատանքի են ընդունվել դասընթացներին մասնակցելուց հետո:

Ստորև ներկայացված են շահառուների որոշ նկատառումներ և առաջարկություններ:

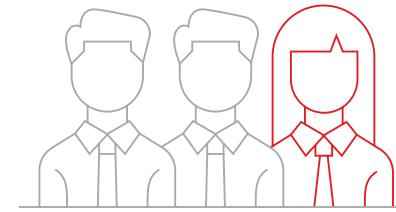
Some of the comments and suggestions from the beneficiaries:

- «Դասընթացները գործնական էին և խրախուսող»
- «Լավ կլիներ կրճատել խմբի մասնակիցների թիվը»
- «Լավ կլիներ նվազեցնել դասընթացների ժամերի քանակն օրական կտրվածքով, այդ դեպքում դասընթացներն ավելի արդյունավետ կլինեին»
- «Ուրախ կլինեիք մասնակցել այլ նմանատիպ դասընթացների»
- «Դասընթացավարների հետ շփումը շատ արդյունավետ էր, քանի որ նրանք իրենց փորձն էին փոխանցում մասնակիցներին»
- «Կցանկանալիք ունենալ առավել պատրաստված դասընթացավարներ, որպեսզի հնարավոր լիներ վարել ստանդարտացված դասընթացներ յուրաքանչյուր խմբի համար»

Այս փուլում մենք ձեռնպահ կմնանք մասնակիցների կարիերայի զարգացման վրա դասընթացների փաստացի ազդեցության քանակական գնահատական տալուց, քանի որ դասընթացներն անց են կացվել ընդամենը մի քանի ամիս առաջ:

Աշխատատեղերի ապահովում

Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի աշխատակազմի կառուցվածքը⁽⁴⁾

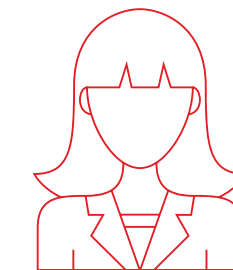

361

2017թ. վերջի դրությամբ Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի աշխատակիցների քանակ, ԼՀՀ

19%

Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ում կին աշխատողների մասնաբաժինը

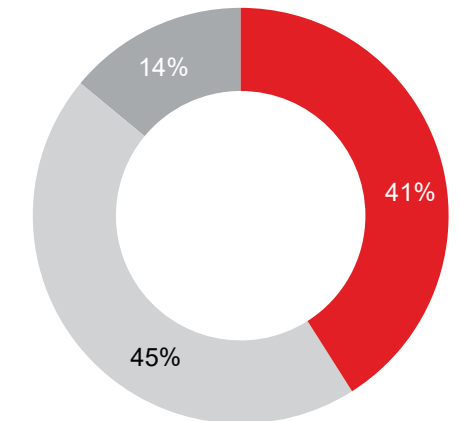
14%

Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի վերահաս ղեկավար անձնակազմի մեջ կին աշխատողների մասնաբաժինը

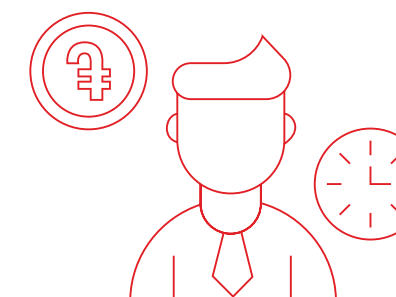
31%

Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ում միջնակարգ կրթություն ունեցող աշխատողների մասնաբաժինը

- 20-29 տարեկան
- 30-44 տարեկան
- 45 և ավել տարեկան

Աշխատավարձ

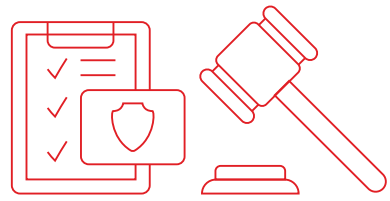

Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ն առաջարկում է աշխատավարձերի բարձր մակարդակ Հայաստանում⁽⁴⁾:

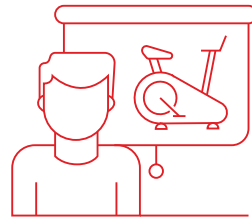
Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի կողմից 2017թ-ին առաջարկված միջին ամսական աշխատավարձը **45%-ով** էր Հայաստանում գործող միջին ամսական աշխատավարձից⁽¹⁴⁾: Բացի ֆիքսված աշխատավարձից Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ն վճարում է նաև պարգևավճարներ՝ ելնելով աշխատողների կատարողականից: Եթե մենք ընդհանուր միջին ամսական աշխատավարձի մեջ ներառենք նաև պարգևավճարները, ապա Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի աշխատողի կողմից ստացվող միջին ամսական աշխատավարձը **1.3 անգամ** բարձր կլինի Հայաստանի միջին ամսական աշխատավարձից:

Առողջություն և անվտանգություն⁽⁷⁾

Կոկա-Կոլա ՅՔԲ-ի առաջնային նպատակն է ապահովել աշխատողների առողջությունն և անվտանգությունը աշխատավայրում: Աշխատավայրի անվտանգությունն ապահովելու նպատակով Ընկերությունը կիրառում է հետևյալ երեք գաղափարների վրա հիմնված մոտեցումը:

Լիարժեք համապատասխանություն առողջությանը և անվտանգությանը վերաբերող տեղական և միջազգային օրենքներին և կանոնակարգերին

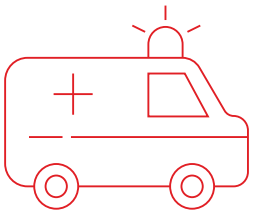
Դասընթացների կազմակերպում բոլոր աշխատակիցների համար

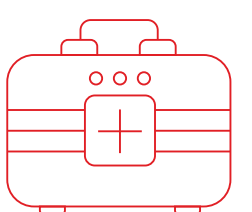
Առողջության և անվտանգության ապահովման մշակույթի ամրապնդում Ընկերությունում

Յուրաքանչյուր տարի Կոկա-Կոլա ՅՔԲ-ում «ԷՍ-ՋԻ-ԷՍ Ինսպեքշն Սերվիսիս Լիմիթեդ ԲԸ»-ի կողմից իրականացվում է Աշխատանքի վայրում առողջության և անվտանգության գնահատման միջազգային համակարգի 18001 Աշխատանքի վայրում առողջության և անվտանգության ստանդարտի հետ համապատասխանության ստուգում, որն Ընկերությունը հետևողականորեն անցնում է դրական արդյունքներով:

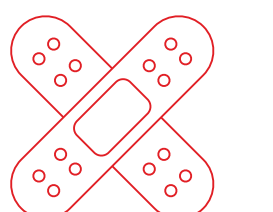
Կոկա-Կոլա ՅՔԲ-ն շարունակաբար աշխատում է Ընկերության մեքենաների պարկի թարմացման և վարորդների համար երթևեկության անվտանգության կանոնների վերաբերյալ դասընթացների կազմակերպման ուղղությամբ:

2017թ-ին մեկ միլիոն երթևեկած կիլոմետրի հաշվով վթարների դեպքերի քանակը կազմել է 5.5՝ ի համեմատություն 2016թ-ին գրանցված 11.5-ի⁶

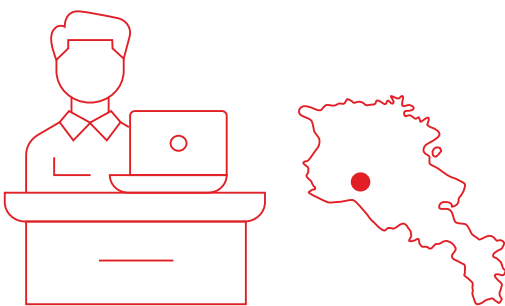

2017թ-ին առաջին օգնության դեպքերի քանակը կազմել է 4՝ ի համեմատություն 2016թ-ին գրանցված 11-ի⁶

2015-2017թթ. աշխատողների կամ կապալառուների ծանր վնասվածքներ չեն արձանագրվել

Ստեղծված աշխատատեղեր

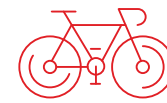

Մեր գնահատմամբ 2017 ֆինանսական տարվա իր գործունեության շնորհիվ Կոկա-Կոլա ՅՔԲ-ն ստեղծել է **2,341 ԼՂՅ աշխատատեղ**^(2,4,20), ինչը կազմում է 2017թ. Հայաստանի ընդհանուր աշխատողների թվաքանակի **0.23%-ը**⁽¹⁴⁾: Այս աշխատատեղերը ներառում են.

2,341 աշխատատեղ

6. 2015թ-ին գրանցված վթարների և առաջին օգնության դեպքերի վերաբերյալ տեղեկատվություն չի տրամադրվել:

Ակտիվ ապրելակերպ

Համայնքի բնակչության բարեկեցության ապահովումը Ընկերության կորպորատիվ սոցիալական պատասխանատվության ռազմավարության առանցքային տարրերից մեկն է: Հայաստանում ակտիվ և առողջ ապրելակերպի խթանման նպատակով Կոկա-Կոլա ՅՔԲ-ն իրականացնում է սպորտային ծրագրեր⁽⁷⁾:

Երևան կիսամարաթոն

Երկու հաջորդական տարիների՝ 2016թ և 2017թ. ընթացքում Ընկերությունը «Վերադարձ Հայաստան» հիմնադրամի և Երևանի քաղաքապետարանի հետ համատեղ կազմակերպել է Կոկա-Կոլա Երևան կիսամարաթոնը, որին կարող էին մասնակցել թե՛ պրոֆեսիոնալ և թե՛ սիրողական սպորտով զբաղվող մարզիկները:

Նախագիծը բաղկացած էր երկու մասից. վազքի հմտությունների զարգացում, որը ներառում էր մի շարք բաց մարզումներ վազորդների համար և վազքի եզրափակիչ մրցույթ: Նախագծի հիմնական նպատակն էր նպաստել երկրում վազքի մշակույթի զարգացմանը: Յուրաքանչյուր տարի Մարաթոնին մասնակցել է շուրջ 1,500-1,700 վազորդ: Մասնակիցների 30%-ը արտերկրից էին և ներկայացնում էին մոտ 40 երկիր:

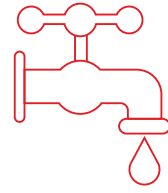
Երևան կիսամարաթոնների հաղթողները ստացել են դրամական և ոչ դրամական պարգևներ:

Նախագիծն ուներ նաև բարեգործական բաղադրիչ. գրանցումից և հովանավորություններից ստացված գումարի մի մասը նվիրաբերվել է մի շարք բարեգործական ծրագրերի («Դասավանդիր, Հայաստան», «Բարի մամա» հաշմանդամ երեխաների վերականգնողական կենտրոն, Հայաստանի բարեգործական ընդհանուր միություն, «Օրբան» հասարակական կազմակերպություն), բացի այդ, մարաթոնին կարող էին մասնակցել նաև հաշմանդամություն ունեցող վազորդները:

Երևան կիսամարաթոն նախագծում իրենց մասնակցությունն են ունեցել բազմաթիվ կամավորներ, ովքեր օգնել են նախագծի նախապատրաստման և իրականացման գործում:

Վերը նշված տեղեկատվությունը հաստատվել է Երևանի քաղաքապետարանի կողմից⁽²³⁾:

Ջրային ռեսուրսների կառավարում

2016թ-ին Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ն ստորագրել է Փոխըմբռնման հուշագիր ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալության և Հայաստանի Հանրապետության բնապահպանության նախարարության հետ⁽²⁵⁾: Այս գործընկերության նպատակն է բարելավել ջրային ռեսուրսների կառավարման համակարգը Հայաստանում և հատկապես նպաստել գյուղատնտեսության և ձկնաբուծության տեսանկյունից կարևոր շրջան հանդիսացող՝ Արարատյան դաշտավայրի ջրային ռեսուրսների պահպանմանը, արդյունավետ օգտագործմանը և կառավարմանը:

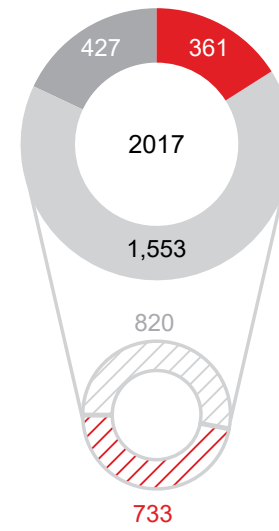
Հայանիստ գյուղի (Արարատի մարզ) ոռոգման ցանցի վերականգնում

Վերոնշյալ գործընկերության շրջանակներում իրականացված՝ ջրային ռեսուրսների կառավարմանը վերաբերող նախագծերից մեկը Հայանիստ գյուղի (Արարատի մարզ) ոռոգման ցանցի վերականգնումն էր, որը իրականացվել է Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի, ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալության և Հայաստանում Գլոբալ Էկոլոգիական հիմնադրամի փոքր դրամաշնորհների ծրագրի (ՄԱՉԾ-ի կողմից իրականացվող) համատեղ ուժերով:

Հայանիստը Արարատի և Արմավիրի մարզերի 30 համայնքներից մեկն է, որը չունի խմելու կամ ոռոգման ջրի հասանելի կայուն ռեսուրսներ ստորգետնյա ջրերի պաշարների նվազեցման և ձկնաբուծարանների կողմից արտեզյան ջրերի օգտագործման պատճառով, ինչը վտանգ էր ներկայացնում մարզում երկարաժամկետ տեսանկյունից ստորերկրյա ջրային ռեսուրսների առկայության համար: Հայանիստը Արարատի մարզի Մասիսի շրջանի միջին չափի համայնք է, որի բնակչությունը կազմում է 2,500 մարդ: Այն մոտ է մայրաքաղաքին և ունի գյուղատնտեսական նպատակներին համապատասխանող բերրի հող: Հայանիստում մոտ 160 հեկտար գյուղատնտեսական հողերը չէին ոռոգվում:

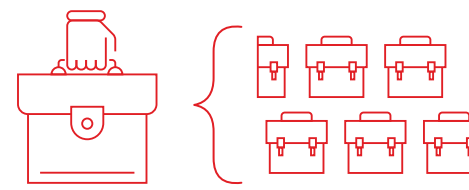
Նախագծի նպատակն էր կարգավորել այդ խնդիրը ձկնաբուծարանների ջրի ելքի կետում նոր պոմպակայան կառուցելու և նոր, ավելի արդյունավետ ոռոգման ցանց տեղադրելու միջոցով: Նախագծի վերջնական նպատակն էր ապահովել 40 հա հողատարածքի ոռոգումը Հայանիստ համայնքում:

Համայնքի անդամների կյանքի որակի և բարեկեցության վրա Հայանիստում իրականացված նախագծի ազդեցությունը գնահատելու համար Զեյ-Փի-Էմ-Ջի-ին կազմակերպեց խմբակային քննարկում նախագծի շահառուների հետ: Քննարկումն անցկացվեց Հայանիստում՝ 6 շահառուների հետ: Քննարկման արդյունքները ցույց տվեցին, որ ոռոգման համակարգը կառուցվել է և, որ Հայանիստ համայնքի բնակիչներն այլևս չունեն նշված 40 հա հողատարածքի ոռոգման համար ջրի պակաս: Այնուամենայնիվ, համայնքում առկա մի շարք խնդիրների պատճառով (օրինակ՝ գյուղատնտեսական տեխնիկայի բացակայություն), 2018թ. դրությամբ ոռոգման համակարգը դեռևս ավբողջությամբ չի շահագործվում: Ներկայումս ոռոգվում է մոտավորապես 5 հա հողատարածք:

- Ուղղակի ԼԴՀ աշխատատեղ
- Անուղղակի ԼԴՀ աշխատատեղ՝ ստեղծված Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի մատակարարման ցանցում. 1-ին կարգի մատակարարման շղթայի միջոցով և առավել լայն մատակարարման ցանցի միջոցով
- Ածանցյալ ԼԴՀ աշխատատեղ՝ ստեղծվել ուղղակի և անուղղակի աշխատողների կողմից Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի հետ կապված գործունեության իրենց աշխատավարձը Հայաստանում ծախսելու արդյունքում
- Ստեղծված 1-ին կարգի մատակարարման շղթայի միջոցով
- Ստեղծված առավել լայն մատակարարման ցանցի միջոցով

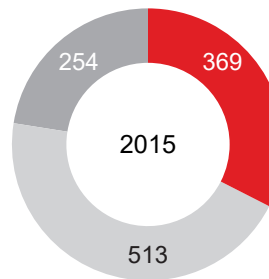
Աղբյուր. Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի տվյալներ, ԳԳՎԿ, Զեյ-Փի-Էմ-Ջի-ի հաշվարկներ

2017թ-ին Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի կողմից ստեղծված **յուրաքանչյուր ուղղակի աշխատատեղի** շնորհիվ Հայաստանում ստեղծվել է լրացուցիչ **5.5 աշխատատեղ** (անուղղակի և ածանցյալ)⁽²⁶⁾:

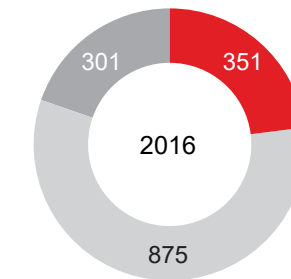
2015-2017թթ. արդյունքները ներկայացված են ստորև բերվող գրաֆիկում:

2015-2016թթ. Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի կողմից ստեղծված աշխատատեղեր Հայաստանում, ԼԴՀ

1,136

Ընդամենը ստեղծված աշխատատեղեր

1,527

Ընդամենը ստեղծված աշխատատեղեր

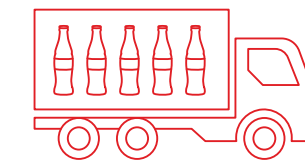
- Ուղղակի աշխատատեղեր
- Անուղղակի աշխատատեղեր
- Ածանցյալ աշխատատեղեր

Աղբյուր. Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի տվյալներ, Զեյ-Փի-Էմ-Ջի-ի հաշվարկներ

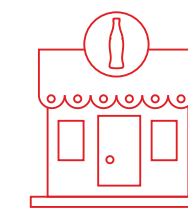
Մենք վերլուծել ենք նաև Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի կողմից ստեղծված աշխատատեղերն ըստ տնտեսության ճյուղերի, մանրամասները ներկայացված են ստորև բերված գրաֆիկում: Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի կողմից տրամադրված ֆինանսական տեղեկատվության համաձայն⁽²⁷⁾ 2015-2017թթ ընթացքում ստեղծված աշխատատեղերի թվաքանակի աճի հիմնական խթանները եղել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերը.

Մսունդ և խմիչքներ. հիմնականում արտադրական նպատակով տեղական արտադրության շաքարի ձեռք բերման շնորհիվ

Տրանսպորտ. հիմնականում ներմուծման երկրների տեղակայվածության և ներմուծվող ապրանքատեսակների փոփոխության շնորհիվ

Մեծածախ և մանրածախ առևտուր. հիմնականում տեղական առաքման ծավալների աճի շնորհիվ

Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի կողմից ստեղծված ուղղակի և անուղղակի աշխատատեղերը Չայաստանում՝ ըստ տնտեսության ճյուղերի, 2015-2017թթ., ԼԴՅ

Սնունդ և խմիչքներ

88

2015

380

2016

831

2017

Տրանսպորտ

3

2015

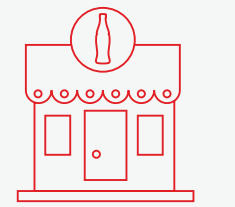
84

2016

164

2017

Մեծածախ և անընթաց առևտուր

303

2015

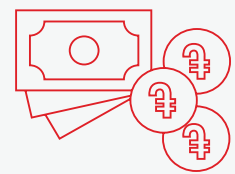
289

2016

400

2017

Ֆինանսական միջնորդություն և բիզնես գործունեություն

24

2015

30

2016

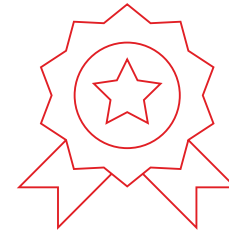

37

2017

- Ուղղակի աշխատատեղեր
- Անուղղակի աշխատատեղեր՝ 1-ին կարգի մատակարարման շղթայի միջոցով
- Անուղղակի աշխատատեղեր՝ առավել լայն մատակարարման շղթայի միջոցով

Ստորև ներկայացված են Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի նվաճումները սննդի որակի և անվտանգության ապահովման ոլորտում 2015-2017թթ. ընթացքում⁽⁷⁾։

2016թ-ի առաջին եռամսյակի արդյունքներով Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ն բոլոր Կոկա-Կոլա ՉԲԶ գործարանների շարքում առաջատար դիրք է զբաղեցրել Ապրանքի որակի ինդեքսով

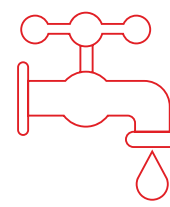
2016թ-ին ներդրվել է սպառողների բողոքների կառավարման նոր ծրագիր

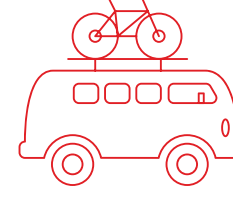
2016թ-ին Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի գործարանն անցել է միջազգային Սննդի անվտանգության համակարգի սերտիֆիկացման FSSC 22000 ստանդարտի հետ համապատասխանության արտաքին աուդիտ՝ դրական արդյունքներով

Համայնքային ներդրումներ

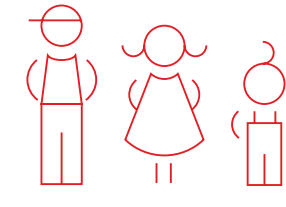
2015-2017թթ. ժամանակաշրջանի ընթացքում Ընկերությունը կատարել է 93 միլիոն ՀՀ դրամ գումարի չափով բարեգործական նվիրատվություններ՝ սոցիալական զարգացման ուղղված հետևյալ հիմնական ոլորտներում⁽²⁾։

Ջրային ռեսուրսների կառավարում

Համայնքի բարեկեցություն

Երիտասարդության զարգացում

2015-2017թթ. կատարված նվիրատվությունները կազմել են այդ ժամանակաշրջանի ընթացքում Ընկերության չհարկված շահույթի 1.7%-ը^(1,2)։

2020թ-ին Ընկերությունը նպատակ ունի.⁽⁷⁾

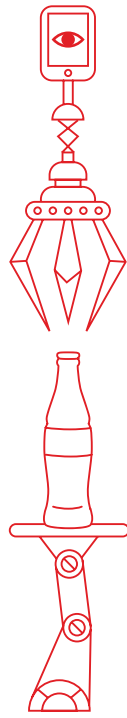
2%

Համայնքային ներդրումների ծավալն աճեցնել մինչև չհարկված շահույթի 2%-ը

10%

Ապահովել Ընկերության աշխատողների 10%-ի կողմից կամավորական աշխատանքների իրականացում աշխատանքային ժամերի ընթացքում

Սննդի որակը և անվտանգությունը⁽⁷⁾

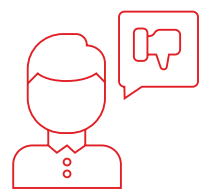
Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ն ապահովում է իր գործունեության համապատասխանությունը ոչ ալկոհոլային խմիչքների արտադրության միջազգային ստանդարտներին, կիրառում է Նոր տեխնոլոգիաներ, իրականացնում է արտադրական գործընթացների կանոնավոր և հաստատուն վերահսկողություն և շարունակաբար հարստացնում է իր արտադրանքի տեսականիս:

Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ն իր արտադրամասում ներդրել է Սննդամթերքի որակի և անվտանգության ստանդարտների համապատասխանությունն ապահովող ծրագրեր, ներառյալ.

- Բարձրակարգ արտադրական պրակտիկա և արտադրության յուրաքանչյուր ցիկլի որակի վերահսկողություն,
- Համապատասխանություն ISO9000 Որակի կառավարում ստանդարտին,
- Վտանգի վերլուծության և հսկման կրիտիկական կետերի (ՎՎՀԿԿ) համակարգի ներդրում,
- Համապատասխանություն տեղական օրենքներին և կանոնակարգերին,
- Համապատասխանություն միջազգային FSSC 22000 Սննդի անվտանգության համակարգի սերտիֆիկացման ստանդարտի հետ,
- Համապատասխանություն Ընկերության ներքին ստանդարտներին:

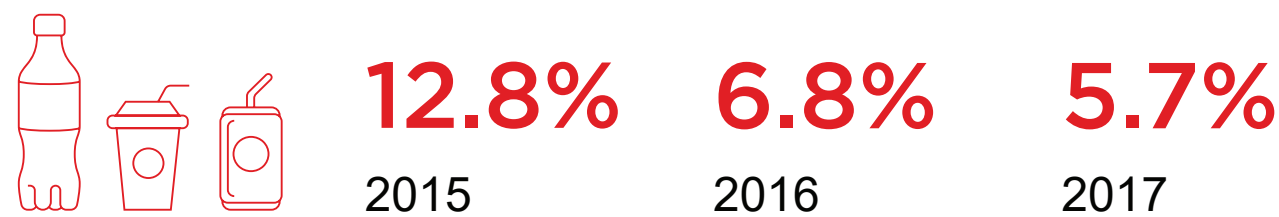
Արտադրության կայուն և հուսալի որակի ապահովումն Ընկերության առաջնահերթ խնդիրն է: Ընկերությունը հետևում է իր արտադրանքի որակին և կառավարում է այն սպառողների բողոքների և արտադրանքի թարմության վերահսկողության միջոցով:

Արտադրանքի որակին վերաբերող բողոքների քանակը՝

Թարմության ինդեքս⁸:

Գազավորված ըմպելիքներ. Թարմության ժամկետը գերազանցող ապրանքների տոկոսը՝

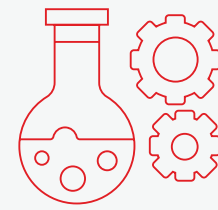

Հյութեր/Նեկտարներ⁹. Թարմության ժամկետը գերազանցող հյութերի/նեկտարների տոկոսը՝

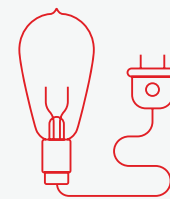

8. Ապրանքի թարմության ինդեքսը հաշվարկվում է առևտրի կետում ցուցատախտակի վրա ապրանքի պահման թույլատրելի ժամկետի կետից ավելին ցուցատախտակի վրա մնացած ապրանքների տոկոսային արտահայտմամբ (օրինակ՝ Coca Cola 0.5 ՊԷՏ ապրանքանիշի ցուցատախտակի վրա պահպանման թույլատրելի ժամկետը 4 ամիս է, ինչը նշանակում է, որ առևտրի կետում ցուցատախտակի վրա 2 ամսից ավել պահվող ապրանքը համարվում է պակաս թարմ):

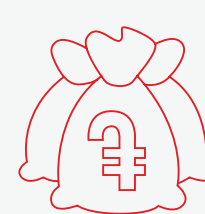
9. 2015թ-ին հյութերի թարմության ինդեքս չի հաշվարկվել:

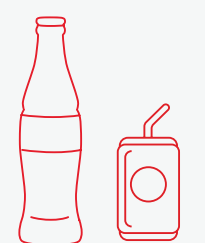
Նավթ, քիմիական և ոչ հանքային նյութեր

Կոմունալ ծառայություններ (Էլեկտրաէներգիա, գազ, ջուր, կապ)

Այլ

Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ

Ծանոթագրություն. Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի՝ ածանցյալ ՀԱԱ-ի գծով ազդեցությունը ներկայացված է առանձին, սակայն կազմում է սննդի և խմիչքների ոլորտի մաս:

Աղբյուր. Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի տվյալներ, Բեյ-Փի-Էմ-Ջի-ի հաշվարկներ

Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի կողմից ստեղծված ածանցյալ աշխատատեղերը Հայաստանում՝ ըստ տնտեսության ճյուղերի, 2015-2017թթ., ԼՂՀ

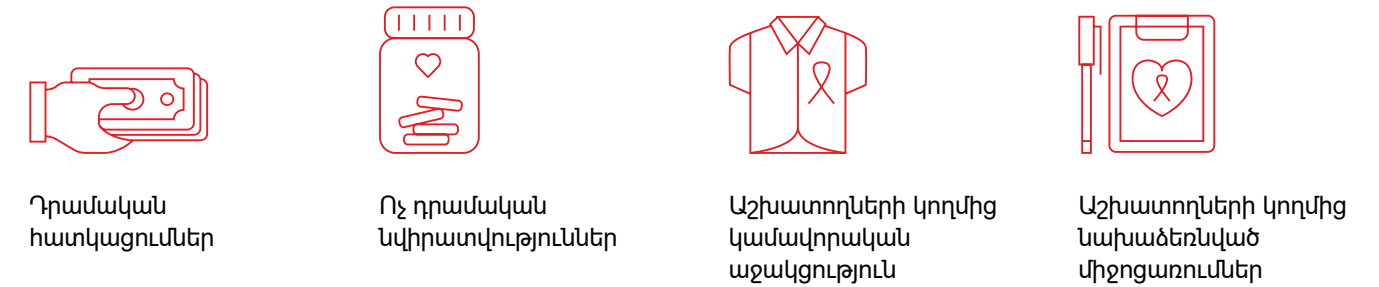

Ծանոթագրություն. Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի՝ ածանցյալ ՉԱԱ-ի գծով ազդեցությունը ներկայացված է առանձին, սակայն կազմում է սննդի և խմիչքների ոլորտի մաս:

Աղբյուր. Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի տվյալներ, Զեյ-Փի-Էմ-Ջի-ի հաշվարկներ

Ներդրում համայնքի սոցիալական զարգացման և բարեկեցության ապահովման գործում

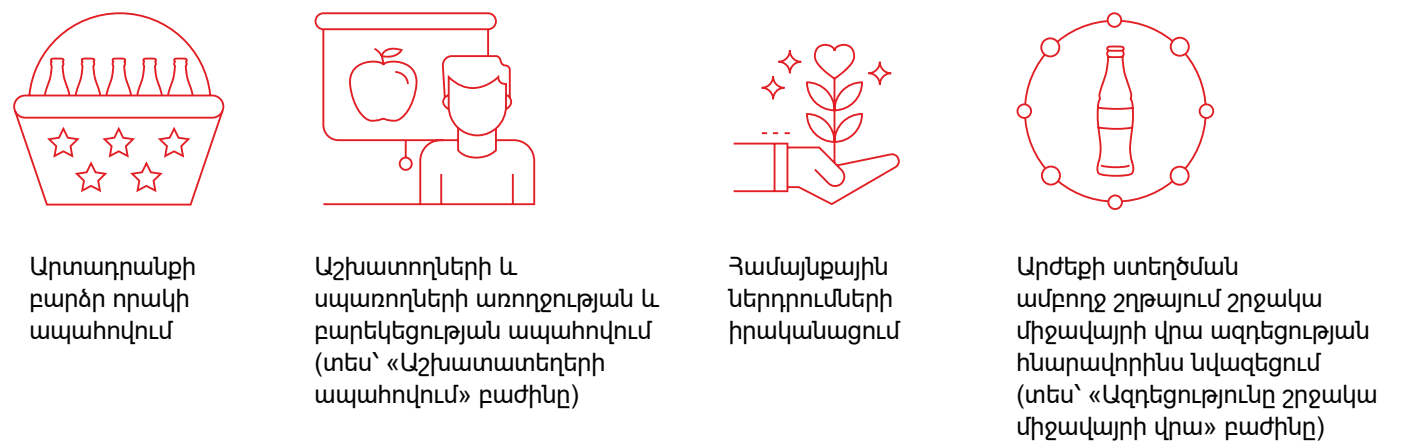
Ընդհանուր առմամբ, կան հիմքեր ենթադրելու, որ կորպորատիվ սոցիալական պատասխանատվությունն առավել հաճախ է սկսել դիտարկվել ընկերությունների կողմից որպես համայնքներում ներդրումներ կատարելու միջոց, որն էլ հնարավոր է դարձնում նրանց գործունեության հաջողությունը⁽²¹⁾: Այս ներդրումները կարող են կատարվել դրամական հատկացումների, ոչ դրամական նվիրատվությունների, աշխատողների կողմից կամավորական աջակցության և/կամ աշխատողների կողմից նախաձեռնված միջոցառումների ձևով:

Նման ներդրումների համար հստակ սահմանված մոտեցում չկա, այն պայմանավորված է տարբեր գործունեությամբ, այդ թվում՝ բիզնեսի ծավալներով, տնտեսության ճյուղով և տեղակայվածությամբ⁽²²⁾:

Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ն նշում է, որ Հայաստանում իր գործունեությունը սկսելուց ի վեր իր առջև դրել է կայուն զարգացման նպատակներ և հանձն է առել համապատասխան պարտավորություններ: Կորպորատիվ սոցիալական պատասխանատվությունը նշանակալից դերակատարում ունի Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի բիզնես ծրագրերում: Ընկերությունը ձգտում է ավելի լավ ապագա ապահովել մարդկանց և համայնքների համար, որոնց այն ծառայում է⁽⁷⁾:

Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի կայուն զարգացման մոտեցումը հիմնված է հետևյալ չորս ռազմավարական նպատակների վրա.

Մենք վերլուծել ենք կայուն զարգացման մոտեցման նպատակների իրագործմանն ուղղված Կոկա-Կոլա ՉԲԶԱ-ի կողմից իրականացվող հիմնական գործունեությունը: Ստորև ներկայացված է այդ գործունեության մանրամասն նկարագիրը և ազդեցության գնահատման արդյունքները: Մենք չենք ներկայացրել արդյունքները կամ ազդեցությունը թվային արտահայտմամբ, այլ իրականացրել ենք միայն ընդհանուր որակական ուսումնասիրություն:

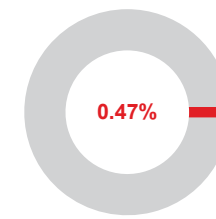
Կոկա-Կոլա ՅԲԲԸ-ի ազդեցությունը համայնքի սոցիալական զարգացման և բարեկեցության ապահովման վրա

Ֆիսկալ ազդեցություն

Վճարումներ պետական բյուջե

Լինելով Հայաստանում գործող խոշոր արտադրող, ներմուծող և գործատու՝ Կոկա-Կոլա ՅԲԲԸ-ն Հայաստանի պետական բյուջե նշանակալի ծավալով մուտք կատարող ընկերություններից մեկն է: Հայաստանի Հանրապետության հարկային ծառայության կողմից հրապարակված Հայաստանի 1000 խոշոր հարկատուների մասին հաշվետվության համաձայն⁽¹³⁾ 2015-2017թթ. ընթացքում Կոկա-Կոլա ՅԲԲԸ-ն դասվել է Հայաստանի **առաջին 50 հարկատուների** շարքին:

Կոկա-Կոլա ՅԲԲԸ-ի կողմից իրականացվող մուտքերը պետական բյուջե կազմված են ընկերության կողմից վճարվող հարկերով, այդ թվում շահութահարկ, աշխատողների, բիզնես գործընկերների կողմից վճարվող հարկեր և ԱԱՀ:

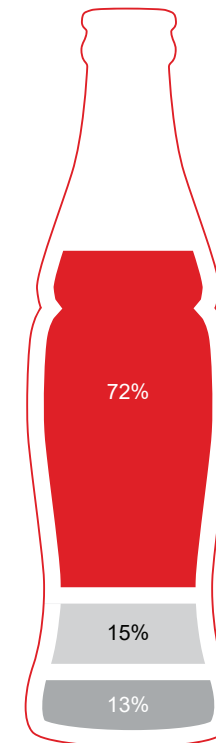

15.6

միլիարդ ՀՀ դրամ

Ընդամենը ֆիսկալ
ազդեցություն

2015-2017թթ. Կոկա-Կոլա ՅԲԲԸ-ի գործունեության շնորհիվ պետական բյուջե կատարված վճարումների ծավալը կազմել է **15.6 միլիարդ ՀՀ դրամ**^(3,13,20), որը կազմել է նույն ժամանակաշրջանում ՀՀ հարկային եկամուտների **0.47%-ը**:

15.6 միլիարդ ՀՀ դրամի մեջ

11.3

միլիարդ ՀՀ դրամ

Ուղղակի ֆիսկալ ազդեցություն^(3,13)

2.3

միլիարդ ՀՀ դրամ

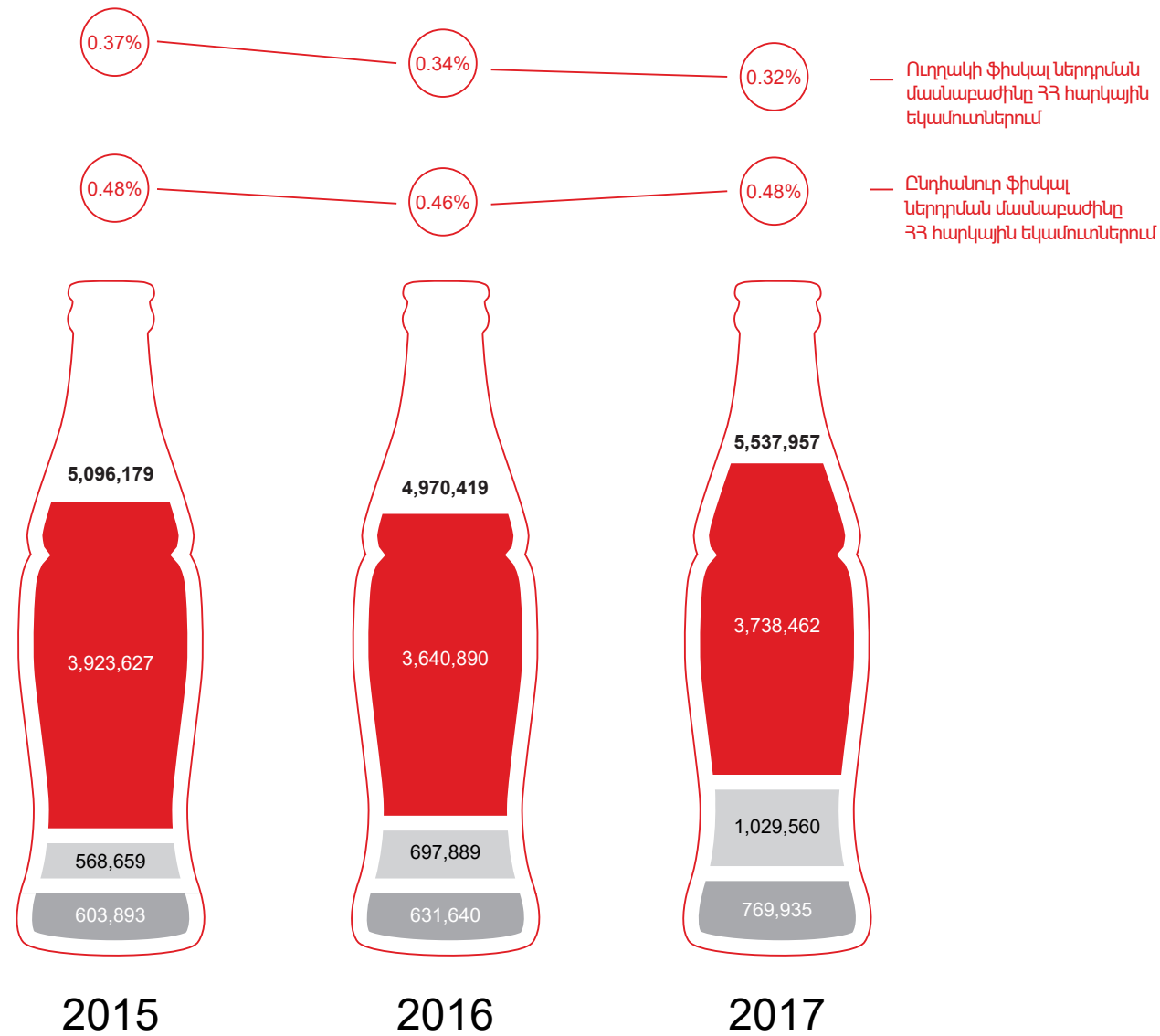
Ֆիսկալ ազդեցություն մատակարարման ցանցի և ածանցյալ տնտեսական գործունեության միջոցով^(3,13,20)

2.0

միլիարդ ՀՀ դրամ

Ֆիսկալ ազդեցություն ուղղակի, անուղղակի և ածանցյալ աշխատողների աշխատավարձի՝ եկամտային հարկով հարկման շնորհիվ^(3,13,20)

Տարեկան ֆիսկալ ազդեցության մանրամասն կառուցվածքը 2015-2017թթ. համար, հազ. ՀՀ դրամ

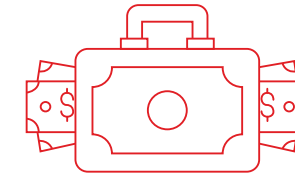
- Ուղղակի ֆիսկալ ազդեցություն
- Ֆիսկալ ներդրում մատակարարման ցանցի և ածանցյալ տնտեսական գործունեության միջոցով
- Աշխատողների ֆիսկալ ազդեցություն

Աղբյուր. Կոկա-Կոլա ՀԲԶԱ-ի տվյալներ, ՀՀԿԿ, Քեյ-Փի-Էմ-Ջի-ի հաշվարկներ

Ներդրումներ

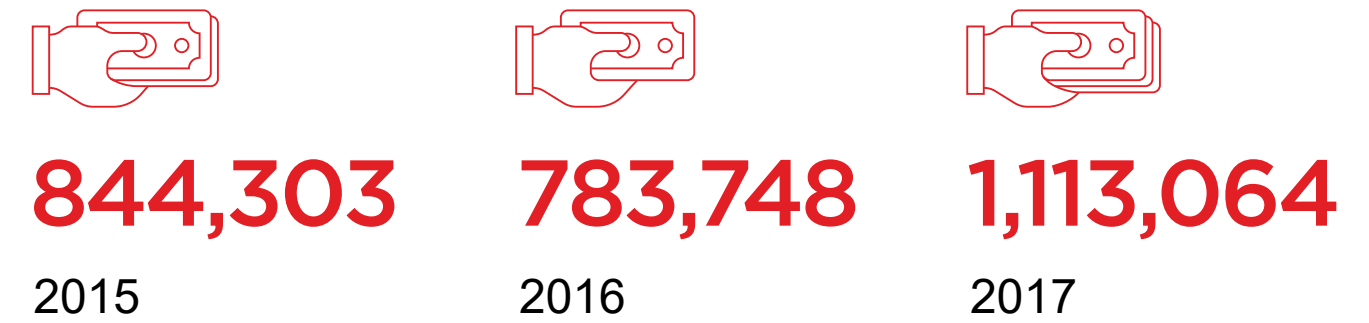
Կոկա-Կոլա ՀԲԶԱ-ի ներդրումների մակարդակը չափվում է Ընկերության կողմից 2015-2017 ֆինանսական տարիների ընթացքում կատարած կապիտալ ծախսումների միջոցով:

Կապիտալ ծախսումներն իրենցից ներկայացնում են ենթակառուցվածքների ձեռք բերման կամ արդիականացման համար կատարվող ծախսումներ: Ներդրումային գործունեությունը տնտեսական ազդեցության չափման կարևոր գործոններից է, քանի որ համարվում է տնտեսական աճի նշանակալի խթան:

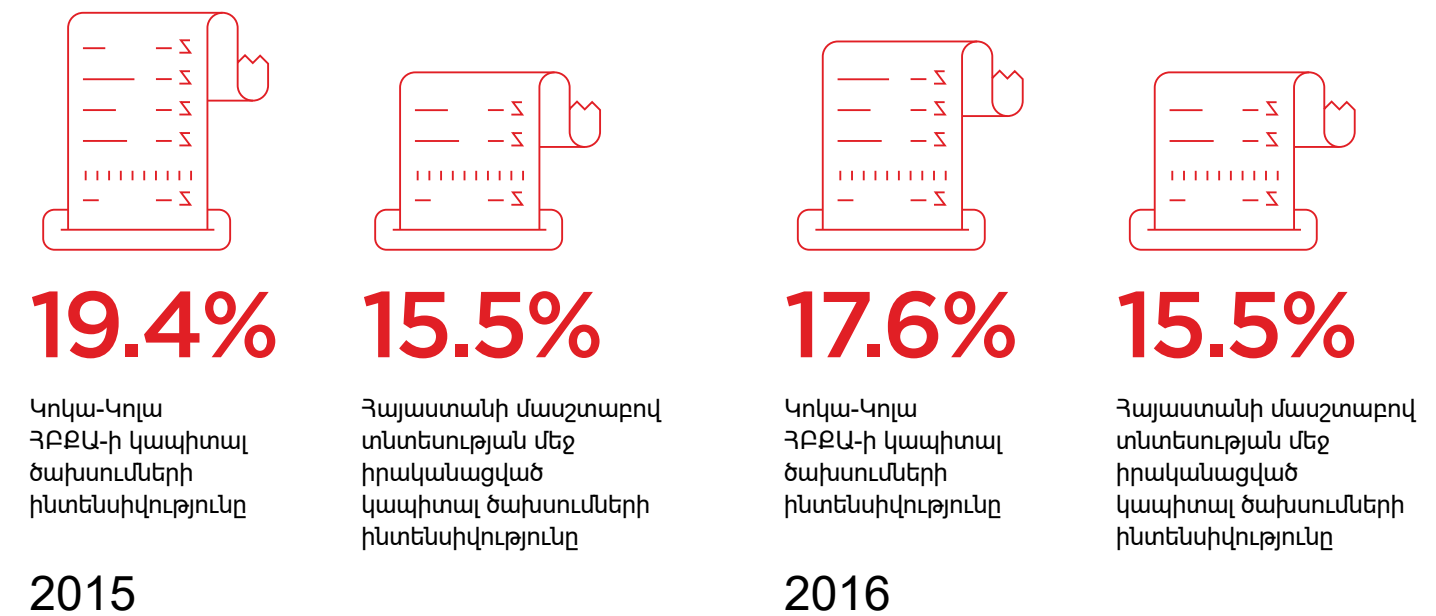
2015-2017 ֆինանսական տարիներին Կոկա-Կոլա ՀԲԶԱ-ն կատարել է **2.7 միլիոն ՀՀ դրամի** չափով կապիտալ ծախսումներ⁽²⁾: 2015-2016թթ.⁷ ընթացքում Կոկա-Կոլա ՀԲԶԱ-ի ներդրումները կազմել են Հայաստանում կատարված ընդհանուր կապիտալ **ներդրումների 0.1 տոկոսը**⁽¹⁴⁾:

Կոկա-Կոլա ՀԲԶԱ-ի կապիտալ ծախսումներ, 2015-2017թթ., հազ. դրամ

Աղբյուր. Կոկա-Կոլա ՀԲԶԱ-ի տվյալներ

Կոկա-Կոլա ՀԲԶԱ-ի 2015թ-ի և 2016թ-ի⁷ կապիտալ ծախսումների ինտենսիվությունը գերազանցում էր Հայաստանի մասշտաբով տնտեսության մեջ իրականացված կապիտալ ծախսումների միջին ինտենսիվության ցուցանիշը⁽¹⁴⁾ համապատասխանաբար 3.9 և 2.1 տոկոսային կետով:

7. Հաշվետվության պատրաստման ամսաթվի դրությամբ 2017թ-ին վերաբերող տվյալները հասանելի չէին: